

XII. Agrárminisztérium

Dr. Nagy István
agrárminiszter

Budapest, 2022. június „13.”

Varga Mihály
pénzügyminiszter

Budapest, 2022. június „14”

I. A célok és elvárt eredmények meghatározása, felsorolása, számszerűsítése

Az Agrárminisztérium (AM) fő feladata az agrárium, az agrár-vidékfejlesztés, az élelmiszeripar, a fenntartható hal- és vadgazdálkodás, az erdőgazdálkodás, a földügy, a földügyi és agrártámogatási szakigazgatáshoz kapcsolódó térképészet, a természetvédelem támogatása és szabályozása, mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító létesítmények engedélyezése, a kereskedelem, valamint az élelmiszerlánc holisztikus felügyelete, az élelmezés-biztonság megteremtése és fenntartása, a lakossági szemléletformálás, és végső soron a vásárlók biztonságos, minőségi és hazai termékekkel való ellátása.

A kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet (Statútum rendelet) alapján az agrárminiszter feladat- és hatáskörébe tartozik az agrár-vidékfejlesztéssel kapcsolatos szakmai feladatok ellátása, kivéve a kifizetések végrehajtásával és a támogatás felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat.

A 2023. év során a tárca kiemelt célja a tudásalapú, fenntartható és nemzetközi szinten versenyképes mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés, a stabil és minőségi élelmiszer-előállítás, egyúttal az élhető vidék felvirágoztatásához szükséges intézkedések meghozatala és azok támogatása. A rendelkezésre álló támogatási lehetőségek kihasználásával a tárca olyan programot kíván megvalósítani, amely a változó igényekhez és külső feltételekhez igazodóan elősegíti a mezőgazdaságban a környezeti, a klímapolitikai és a versenyképességi célok összehangolását, a generációváltást, a jövedelmezőség növekedését, és alkalmazkodik a tájak eltérő természeti adottságaihoz. Továbbá biztosítja a megtermelt mezőgazdasági termékeket legnagyobb arányban feldolgozó és a hozzáadott érték szempontjából jelentős élelmiszeripari versenyképességét, elősegíti a tisztességes kereskedelmi feltételeket, környezettudatos és figyelembe veszi a termelés és feldolgozás gazdaságosságának folyamatos fenntartásával kapcsolatos alapelveket, valamint a gazdálkodási tradíciókat, továbbá az egyéni és családi kis- és középbirtokok meghatározó szerepére épül.

Alapvető célkitűzés, hogy a fiatalok perspektívát, jövőképet találjanak a mezőgazdaságban, a vidéki életformában, ezáltal a vidéki fiatalok helyben maradása is biztosítható. Kiemelt kormányzati cél az állattenyésztési és egyéb munkaigényes ágazatokban (kertészet, állattenyésztés) a foglalkoztatottság növelése, melyhez mind uniós, mind nemzeti forrásból jelentős összegű támogatás nyújtható. Általános célkitűzés a mezőgazdasági ágazatok szervezettségének és önszabályozó képességének növelése, annak érdekében, hogy az ellátási láncokban a viselt kockázatok és a megtermelt értékek arányosan oszoljanak meg, így erősíteni kell a termelői szerveződések szerepét, egyrészt az európai piacokon is mind nagyobb és összefogottabb, teljes termékláncot lefedő integrált cégcsoportokkal való verseny miatt, másrészt pedig valamennyi piacunkon is szükségletként jelentkező biztonságos, minőségi és mennyiségi árualap biztosítása érdekében. Ösztönözni kell az egyes ágazatokban a szakmaközi szervezetek létrejöttét, valamint azok önszabályozási eszközeiben rejlő potenciál kihasználását. Törekedni kell arra, hogy minél több friss és feldolgozott hazai alapanyag kerüljön be a közétkeztetésbe és vendéglátásba.

A tárca nemzetstratégiaileg is kiemelt célja, hogy az általa működtetett és folyamatosan megújuló programjai révén, a határon túli magyar agrártársadalmat minél szélesebb körű összefogásra ösztönözze, érdekképviselői szervezeteiket egységes kapcsolati hálóba szervezze, és ezáltal a külföldi magyar gazdák szülőföldön való boldogulását elősegítse.

A tárca további célja hazánk GMO-mentességének fenntartása, a környezet állapotának javítása, a természeti erőforrások fenntartható használatának előmozdítása és a biológiai sokféleség védelme, az ökoszisztéma szolgáltatások igénybe vétele mellett. Emellett további támogatásra, és egy védjegy bevezetésével terméktanúsítási rendszerrel is előmozdításra kerül a GMO-mentes élelmiszer-előállítás.

Az agrárgazdaság versenyképességének növeléséhez és kiegyensúlyozott fejlődéséhez nélkülözhetetlen a tudásátadás fejlesztése, amelynek része a szakképzés és a felnőttképzés, valamint a szaktanácsadás.

A hazai agrárágazat hosszú távú fenntartható fejlődésének meghatározó tényezője a kutatás és a gyakorlat közötti együttműködés kiterjedtsége és erőssége, a kihívások és válaszok közös meghatározására való törekvés.

Az állattenyésztési ágazatokban elsődleges cél a hazai állatállomány növelése és a termelés versenyképességének a javítása. Hangsúlyos cél az exportszerkezeten belül a feldolgozott termékek arányának növelése. A kertészeti ágazat versenyképességének javítása érdekében kiemelt cél az öntözött területek arányának növelése, a hatékony vízfelhasználás, a víztakarékosság és az energiahatékonyság javítása, valamint a modernizáció ösztönzése (többek között üvegházak építése, ültetvények telepítése).

Összhangban a kormány agrárpolitikai célkitűzéseivel a közösségi agrármarketing, mint közfeladat elősegíti az agrárium és az élelmiszergazdaság nemzetközi szintű versenyképességét, termékeinek és szolgáltatásainak népszerűsítését. Célja, hogy belpiacon segítse a hazai termékek piaci részesedésének visszaszerzését, ezzel a vállalkozások stabilitásának, életben maradásának megőrzését, erősítse a tudatos és elkötelezett fogyasztói magatartást. Külpiacon pedig támogassa a hazai termelők és feldolgozók piacra jutását, a magyar élelmiszerek megismertetését, erősítse piaci pozíciójukat és jó hírnevüket, támogassa a tudatos fogyasztói magatartás és az egészséges táplálkozás elterjesztését, a környezettudatos termékválasztást, növelje a hazai élelmiszertermékek preferenciájának, valamint a hagyományos és kézműves termékek ismertségét és kedveltségét, részt vállalva a hazai gazdaság versenyképességének és munkahelyteremtő képességének erősítésében.

2023-ban működésbe lép a Közös Agrárpolitika (KAP) új szabályrendszere

A KAP működését jelentő uniós szakpolitikai szabályok elfogadása 2021-ben megtörtént. 2022-ben a fennmaradó végrehajtási és felhatalmazáson alapuló jogszabályok egyeztetésére, a KAP Stratégiai terv elfogadására és a hazai végrehajtási szabályok rögzítésére kerül sor. A „Magyarországnak a Közös Agrárpolitika 2023–2027 közötti időszakra vonatkozó Stratégiai Tervével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2003/2021. (XII. 29.) határozat” rendelkezik a közvetlen támogatások és egyes vidékfejlesztési intézkedések feltételeiről. Ez alapján a KAP I. pillérében (közvetlen támogatások) a fenntarthatóságot elősegítő alapjövedelem támogatás mellett agrárökológiai program, a fiatalgazda támogatás, a termeléshez kötött támogatás és az újraelosztó (redisztribúciós) támogatási jogcímek meghirdetését készíti elő az AM. A KAP II. pillérében (vidékfejlesztés) a 2023-2027. közötti időszakban valamennyi, már jelenleg is alkalmazott intézkedés támogatható marad, ezzel együtt a vidékfejlesztés tekintetében a kötelezettség-vállalások automatikus visszavonására az európai bizottsági javaslat szerinti az „n+2” szabály marad érvényben.

A pénzügyi fedezetet az új többéves pénzügyi keret (MFF) biztosítja. Az elfogadott MFF szerint a KAP-ot finanszírozó két pénzügyi alap forrásai, és ezzel Magyarországra jutó európai uniós forrásai csökkennek. A II. pillérhez kapcsolódó magasabb nemzeti társfinanszírozásra 4265,0 milliárd forintot fordít a kormány.

Az uniós döntés értelmében az átmeneti nemzeti támogatást alkalmazó tagállamoknak továbbra is lehetősége lesz arra, hogy ezeket a támogatásokat 2023-ban is – a 2022. évi szinthez képest változatlan összeggel – tovább működtessék.

A fenntarthatóságot elősegítő alapjövedelem támogatás, az újraelosztó támogatás, valamint a termeléshez kötött támogatások meghatározott jogcímeinél tárgyévi előleg, illetve részfizetés alkalmazására kerül sor. Így 2023. évben a 2022. évi keret második részlete, valamint a 2023. évi keret első részlete kerül kifizetésre.

Érzékeny ágazatok nemzeti támogatásai

Számos nemzeti támogatás segíti a mezőgazdasági termelőket, amelyek egy része az uniós finanszírozású közvetlen támogatásokhoz kapcsolódik, más része az Európai Bizottság által jóváhagyott (notifikált) támogatás, csoportmentességi támogatás, valamint csekély összegű támogatás formájában működik. Az állattenyésztés részére kiemelt jelentőséggel bírnak az átmeneti nemzeti támogatás (ÁNT) jogcímei (szarvasmarha, juh, tejágazat), a sertés és baromfi állatjóléti támogatások, valamint az állatbetegségek megelőzéséhez és felszámolásához kapcsolódó költségek támogatása vagy az állati hulla elszállításának és megsemmisítésének támogatása.

Számos csekély összegű támogatás kerül évente meghirdetésre, amelyeken keresztül a mezőgazdasági ágazat széles körű finanszírozása valósul meg. Ezen, a támogatási cél elérése szempontjából igen hatékony jogcímek kedvezményezettjei közé tartoznak olyan, a magyar mezőgazdaságban különleges értéket képviselő ágazatok, mint a szarvasmarha, a juh, a kecske, a méhészet, a nyúl, a hal, a húsgalamb, a gyümölcs, a szőlő, a dohány, a fűszerpaprika és a különféle szárítmányok.

A termelők vagyónbiztonságának megteremtése érdekében a tárca támogatja a mezőőri szolgálatok megalakítását és folyamatos működtetését is.

Állategészségügy

Az állategészségügyi intézkedésekre, ezen belül az állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának, valamint az állati hulla elszállításának és megsemmisítésének támogatására is jelentős forrásokat különít el a tárca, ami az ország élőállat és állati termék exportképességének megőrzését és javítását is szolgálja.

Az afrikai sertéspestis magyarországi vaddisznóállományban való megjelenése szükségessé teszi azoknak a támogatási lehetőségeknek a felülvizsgálatát, kidolgozását és megnyitását, amelyek segítségével a kisebb sertéstartók is a biológiai biztonság növelését célzó fejlesztéseket tudnak végrehajtani a telepeiken a betegség házi sertés állományokba történő behurcolásának megelőzése céljából (sertéstelepek körbekerítése, fertőtlenítés a telep bejáratánál, stb.).

Agrárgazdasági hitelek

A tárca fontos célkitűzései között szerepel 2023. évben is az agrárgazdaság finanszírozási feltételeinek kedvezményes hitelezési eszközökkel történő javítása, az elérhető kedvezményes konstrukciók továbbvitele és fejlesztése. Kiemelt szerepet kap a mezőgazdaság fejlődését, versenyképességének növelését szolgáló beruházások támogatása, amelynek egyik eszköze ebben az időszakban is a tárca beruházási hitelekhez kapcsolódó kamattámogatási programja. A kisebb üzemméretű gazdaságok forgóeszköz finanszírozásában fontos szerepet betöltő, 2011. évben indult, immár 200,0 millió forint összegű Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitelhez elérhető költségvetési kamattámogatás, valamint a kezességvállalási díjhoz kapcsolódóan nyújtott költségvetési támogatás a továbbiakban is biztosításra kerül. Ugyancsak költségvetési kamattámogatásban részesülnek az MFB Zrt. refinanszírozásával működő, az agrárgazdaság számára dedikált forgóeszköz hitelprogramok is. Az eddigi évek gyakorlatának megfelelően, a tárca az általános mértéket meghaladó 100%-os kamat-,

kezeségi díj támogatásban és a hitelek felvételéhez-, fenntartásához kapcsolódó költségtámogatásban részesíti a kedvezőtlen időjárási-, piaci körülményekkel érintett vállalkozásokat. A finanszírozók kockázatának csökkentése, a kis- és középvállalkozói (kkv) szektor hitelezésének elősegítése érdekében változatlanul fennmarad a 2013. év második félévétől bevezetett kezességvállalási díjtámogatás, a mikro-, kis- és középvállalkozások hitelezésének elősegítése érdekében a kezességvállalási díjak költségvetési támogatásáról szóló 94/2013. (X. 10.) VM rendeletnek megfelelően.

Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer

Az agrárkár-enyhítési rendszerből és a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatásból álló kétpilléres mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer 2012. évtől indult, amelynek alapját a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény teremtette meg. A törvény célja a termelői kockázatközösségek kialakítása és fenntartása, a termelők öngondoskodói felelősségének megerősítése és a hatékonyabb állami szerepvállalás. Míg az agrárkár-enyhítési rendszer finanszírozása nemzeti költségvetési forrásokból történik, addig az évek óta dinamikus állománynövekedést produkáló mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás a Vidékfejlesztési Program VP3-17.1.1-16 kódszámú intézkedéseként európai uniós forrásokat használ. A mezőgazdasági kockázatkezelési eszköztár 2018 májusától egészült ki a harmadik pillérrel, az országos jégkarmérsékléssel, amelynek éves működtetési forrásait a Kárenyhítési Alap biztosítja, de az önkéntes befizetések lehetősége is nyitva áll. A 2018. május 1-jével elindult rendszer meteorológiai kiszolgálását az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) végzi, amely saját infrastruktúráját is folyamatosan fejleszti („szuperszámítógép”, új időjárási radar beszerzése) az országos rendszer hatékony kiszolgálása érdekében. Magyarország a 2021. év elején indította el – az EU-ban elsőként – a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer (MKR) negyedik pillérét, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert, amely a termelők jövedelem-kiesését kompenzálja a termelők hozzájárulásából és vidékfejlesztési támogatásból álló kölcsönös kockázatkezelési alapból.

Tenyésztésszervezési feladatok támogatása

A támogatás célja a hazai tenyészállat-állomány genetikai alapok minőségének fenntartása és javítása, a tenyésztésszervezési feladatok ellátásának elősegítése. A kedvezményezettek azok a mikro-, kis- és középvállalkozások, amelyek a törzskönyvezéshez, a teljesítményvizsgálat végzéséhez, a tenyészérték megállapításához kapcsolódó szolgáltatásokat igénybe veszik a tenyésztőszervezeteiktől és más intézményektől.

A nemzeti szintű tenyésztésszervezésnek óriási szerepe van az ország tenyésztési szuverenitásának és ezzel együtt az élelmiszer önrendelkezésének fenntartásában. A tenyésztésszervezési feladatokra nyújtott támogatások biztosítják a hazai állatfajták fenntartásának és teljesítményjavító nemesítésének lehetőségét, javítják a magyar tenyésztőszervezetek és állattenyésztők versenyképességét, így nagymértékben segítik őket a globális szerepre törekvő, külföldi tenyésztővállalkozások terjeszkedésével szemben. A támogatás fenntartása a fenti célokon túl, az ágazatban foglalkoztatottak számának növelését is szolgálja.

Élelmiszeripar

Nemzetgazdasági, sőt nemzetbiztonsági cél, hogy a magyar lakosság elsősorban a hazai előállítású termékeket keresse és vásárolja. Különösen így van ez az élelmiszerek esetében, mert nem csupán munkát ad a szektorban dolgozók számára, hanem – különösen veszélyhelyzetben, amelynek akár járványügyi, akár háborús okai vannak – ellátási biztonságot

is teremt. A Magyarországon előállított termékekben a hazai fogyasztók jobban is bíznak, így az élelmiszerbiztonsággal kapcsolatos érzésük is magasabb.

2010 óta a kormány az élelmiszeriparra kiemelt figyelmet fordít, tekintettel arra, hogy mind a kibocsátás, mind a foglalkoztatás és az itt realizált árbevétel tekintetében is a legjelentősebb feldolgozóipari ágazatok között szerepel, valamint a mezőgazdaság által előállított termékek feldolgozása révén megkerülhetetlen iparág, továbbá a hazai szükségletet meghaladó magasabb hozzáadott értékű élelmiszer-termékek exportjával javítja a nemzetgazdaság helyzetét, és munkahelyeket teremt az ellátásbiztonság fokozása mellett. Az utóbbi néhány évben jelentős a fejlődés, árbevétel, azon belül export szinten főleg, de a hatékonyság is javul, a munkatermelékenység az elmúlt 10 évben még folyó áron is 40 százalékkal tudott bővülni. Jelenleg az élelmiszeripar még mindig versenyhátrányban van a többi ágazathoz képest, ezért fontos az, hogy egyedileg, dedikált módon segítsük szabályozási és támogatási szinten egyaránt.

A kormány stratégiai ágazattá minősítette az élelmiszeripart, helyzetének javítása és hosszú távú fejlesztése érdekében pedig 2015 májusában elfogadta Magyarország 2014-2020 időszakra vonatkozó közép- és hosszú távú élelmiszeripari fejlesztési stratégiáját, 2021-ben ennek teljesülését vizsgáltuk. Ennek tapasztalataira építve 2022-2023-ban tervezzük elkészíteni a következő időszak fejlesztési stratégiáját (ÉFS 2.0). Emellett az élelmiszerek minőségének emelését, a vásárlói tudatosság fejlesztését, valamint a hatósági tevékenység hatékonyságának növelését szolgáló intézkedésekről szóló 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat is elfogadásra került, amelynek végrehajtása szabályozási szinten folyamatosan történik.

A hazai élelmiszeripar többszörösen összetett kihívás előtt áll

- a hazai piacra fókuszáltan egyes termékkörök esetében annak visszaszerzése és megtartása, más termékköröknél pedig az értékesítés fokozása a külföldi termékek rovasára jelent kihívást és feladatot,
- az exportpiacok felfedezése, a bekerülés és tartós kapcsolatok kiépítése nemzetgazdasági szempontból releváns célkitűzés.

Ezek teljesüléséhez arra van szükség, hogy minden vállalati méret és minden előállítási tevékenység (annex jellegtől függetlenül) támogathatóvá váljon. Az elmúlt években a fejlesztés elsősorban a családi gazdaságokra, őstermelőkre és mikro vállalkozásokra fókuszált, más módon és formában tudtak csak a közepes és nagyvállalatok is forráshoz jutni. Itt a cél a technológiai fejlesztés, az innováció, a modernizáció/robotizáció fokozása, ezáltal hatékonyságnövelés. Ehhez szükség van az innovatív élelmiszeripari vállalkozások egyedi támogatására. Az élelmiszeripar szereplői számára mind EU-s (2014-2020-as támogatási időszakban elsősorban Vidékfejlesztési Programban (VP) és Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programban (GINOP)), mind több, a központi költségvetést terhelő forrás is rendelkezésre áll (pl.: részben a Pénzügyminisztérium által kezelt nagyvállalati beruházási támogatás, a Külgazdasági és Külügyminisztérium által kezelt beruházás ösztönzési célú irányzat is). Szükség van arra, hogy célzottan az ágazat számára, mérettől és tevékenységtől függetlenül álljon rendelkezésre forrás a következő támogatási időszakban, mind EU-s pénzből (a 2021-2027-es tervezés során az élelmiszeripar finanszírozása vidékfejlesztésben is érintett), mind hazai forrásból.

Az ipar szereplői számára fontos, hogy egyértelmű szabályozás megerősítésére kerüljön sor; ebben kiemelt szerepe van az élelmiszerláncról szóló törvényben is megerősített Magyar Élelmiszerkönyvnek. A Magyar Élelmiszerkönyv a hazai forgalmazású élelmiszerekre vonatkozó előírások, irányelvek gyűjteménye, amely lehetőséget biztosít olyan nemzeti előírásokra, amelyet az uniós jog még nem fedett le. Alapvetően az élelmiszerek minőségét szabályozza úgy, hogy figyelembe veszi az egészséges táplálkozás szempontjait. Folyamatosan bővül, illetve folyamatos felülvizsgálata szükséges.

Az élelmiszeripar elsődleges törekvése, hogy biztonságos, magas minőségű élelmiszerekkel lássa el a lakosságot, lehetőleg magyar alapanyagból. Ennek teljesüléséhez azonban szükség van arra, hogy a hazai előállítású termékek hiteles vállalatoktól származzanak, illetve a fogyasztók a megfelelő információk birtokában felelős döntést tudjanak hozni vásárláskor, erre alapozottan pedig elköteleződjenek az egészséges táplálkozás és a környezettudatos viselkedés mellett. A fogyasztói edukáció már az Élelmiszeripari Fejlesztési Stratégia és az élelmiszerek minőségének emelését, a vásárlói tudatosság fejlesztését, valamint a hatósági tevékenység hatékonyságának növelését szolgáló intézkedésekről szóló 1519/2017. (VIII. 14.) Korm. határozat esetében is központi elem volt, de az eredményesség csak hosszútávon mérhető.

Élelmiszerlánc-biztonság

A nemzeti élelmiszerellátási lánc legmagasabb szintű védelme, a biztonságos és jó minőségű élelmiszerhez való jog biztosítása stratégiai kérdéssé vált. Minőségi és biztonságos élelmiszer-előállítás pedig nem képzelhető el hatékony élelmiszerlánc-felügyelet nélkül. Ezt alapul véve döntött úgy a kormány az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia elfogadásával, hogy az értéklánc erősítése és védelme kiemelt feladat. A lokális szereplők nagy száma és a globális összefonódás miatt az értéklánc kitettsége, sérülékenysége jelentős, a benne jelentkező hibák (különösen állat- és növényjárványok; élelmiszerbotrányok) hatásai sokrétűen jelentkeznek, általában egyidejűleg generálnak gazdasági, egészségügyi, környezeti és politikai kockázatokat. Ezeket a kockázatokat meg kell ismerni, törekedni kell a megelőzésükre, ugyanakkor fel kell készülni a minél gyorsabb és hatékonyabb kezelésükre. A hatékony kockázatkezelés érdekében a tárca a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) közreműködésével kiemelt figyelmet fordít az élelmiszerlánc szereplőivel, élelmiszervállalkozásokkal, kereskedelmi láncokkal való folyamatos kapcsolattartásra. Különösen a kereskedelemben azonnali intézkedésre van szükség annak megakadályozására, hogy a nem biztonságosnak bizonyult élelmiszerek a fogyasztók asztalára kerüljenek. A kifogásolható termékek kiszűrését segítik elő a tagállami riasztó rendszerek, melyek kezelése állandó készséget, azonnali reagálást igényel.

A magyar élelmiszerlánc-felügyelet nélkülözhetetlen eleme a megfelelő szakmai jártassággal, tanúsítással (akkreditációval) rendelkező központi hatósági laboratórium, mely által kibocsátott vizsgálati eredmények képezik az alapját az igazgatási eljárásoknak, valamint adatot szolgáltatnak a kockázatelemzés és a termékminősítés valamennyi lépéséhez. Az ellenőrzések és létesítmény-minősítések elvégzéséhez, a hamisítások visszaszorításához a nemzeti önrendelkezés megtartását figyelembe véve a piaci érdekektől független, állami kézben lévő, központosított hatóságot kell fenntartani, valamint laboratóriumi rendszert létrehozni és működtetni a NÉBIH keretein belül. A megvalósításhoz nem csupán infrastrukturális beruházás szükséges, hanem a hozzá kapcsolódó folyamatok racionalizálása, valamint informatikai egységesítése is. A központi hatósági feladatellátást kiegészíti a nyilvánosság folyamatos tájékoztatása, a létesítmény minősítések eredményeinek közzététele.

A kapcsolódó hatósági feladatellátás egyszerűsítése, valamint az ügyfél oldali folyamatok elektronizálása érdekében a meglévő hatósági rendszerek optimalizálása, korszerűsítése, továbbfejlesztése szükséges, mely révén egy átfogó informatikai alapokon nyugvó, láncszintű elemezhetőséget biztosító rendszer valósulhat meg. Az ágazati adatintegráció megvalósulása, az adatok közötti kapcsolatok feltárása, elemzése, az adatok újrahasznosítása, valamint a tartalomszolgáltatási funkciók megerősítése nem csak az állami stratégiai döntéshozatalt segíti, de a vállalkozók részére is hasznos információt tud biztosítani. Az élelmiszervállalkozók valós, gyakorlatban is érezhető adminisztratív terheinek csökkentése érdekében az államnak meg kell bíznia a tisztességes vállalkozókban, míg a tilosban tevékenykedőkre és a kritikus tevékenységekre erőteljesebben kell fókuszálnia.

Magyarország célja a GMO-mentes élelmiszerlánc kialakítása, amely felöleli a vetőmagtól a takarmányozás kérdéskörén túl az állati termék előállítását is. Ennek biztosításához is szükséges

az ellenőrzések, mintavételek elvégzéséhez és a hamisítások visszaszorításához kapcsolódó hatósági feladatellátás erősítése és a meglévő hatósági rendszerek fejlesztése.

Legfontosabb cél a 2023. évben is az, hogy minél több család asztalára, valamint a közétkeztetésbe és vendéglátásba biztonságos, kiváló minőségű magyar élelmiszer kerüljön. Ezt egyrészt az esetenként külföldi, nem megfelelő minőségű élelmiszerek fokozatos kiszorításával, másrészt az állóstermelők kiszűrésével, tényleges őstermelői tevékenység végzésének támogatásával érhető el.

A hazai piac védelmének, valamint a minőségi élelmiszerek kivitelének növelése érdekében továbbra is fent kell tartani és bővíteni szükséges a NÉBIH által garantált, a Kiváló Minőségű Élelmiszer védjegy rendszert.

A 2019-ben életre hívott Kiváló Minőségű Élelmiszer (KMÉ) egy olyan hiteles, szakmailag és tudományosan is megkérdőjelezhetetlen, értékteremtő hazai minőségrendszer lett, ami a kiváló minőségű élelmiszereket megkülönbözteti a kereskedelmi kínálat egyéb termékeitől. A KMÉ az Agrárminisztérium által elismert nemzeti minőségrendszerként működik, ami azt jelenti, hogy a védjegyrendszer sikeresen teljesítette az ehhez szükséges hazai feltételeket és az uniós notifikációt is. Utóbbi során mind a tagállamok, mind pedig az Európai Bizottság elfogadta és elismerte a KMÉ-t.

A KMÉ-védjegyes termékeknek komplex ellenőrzési rendszernek kell megfelelniük. Állandó, kiemelkedő minőségüket az adott iparágban szokásosnál gyakoribb önellenőrzések, rendszeres, akkreditált laboratóriumi vizsgálatok, a védjegy odaítélést megelőző, független audit és rendszeres utóellenőrzések biztosítják. A Tanúsítási szabályzat a Védjegyszabályzatokkal, a Speciális tanúsítási követelményekkel (termékleírásokkal) és az Arculati kódexszel együtt alkotja az előírás rendszert. Folytatni kell a megkezdett védjegy-kiterjesztési stratégiát, egyre több termékre kell kidolgozni a *Speciális tanúsítási követelményeket (termékleírásokat)*.

A 2022. évben kialakult háborús konfliktus az elmúlt évtizedekben soha nem látott kihívások elé állítja az európai mezőgazdaságot. Az európai emberek élelmiszer-ellátásáért, a mezőgazdasági termelőkért és az élelmiszert előállító vállalkozásokért felelős döntéshozóként számunkra kulcsfontosságú, hogy megfelelő intézkedésekkel, az EU Bizottság által is hangsúlyozott élelmiszerszuverenitás kérdésében hatékony, és a gazdálkodók által érzékelhető lépéseket tudjunk tenni. Legerőteljesebb hatással a gabonapiacokra van a kialakult helyzet, és látható, hogy rendkívüli a helyzet az állati takarmányok piacán is. A jelenleg zajló piaci folyamatok nagyon erősen érintik az élelmiszertermelést és az élelmiszeripart, amelyben ellátásbiztonsági kockázatok is mutatkoznak.

A koronavírus járvány okozta kihívások, az inputárak emelkedése, valamint a nemrég kirobbant háborús konfliktus mind-mind növelték és most is növelik a bizonytalanságot. Ebben a helyzetben és a mezőgazdasági termelési év naptári évtől való eltérése miatt (ősszel már indul a jövő évi gabona vetése) alapvető fontosságú, hogy minden terv és stratégiai intézkedés kellő időben legyen elfogadva és kihirdetve. Olyan stratégiákat kell alkotni, amelyek hosszútávon csökkentik az importfüggőséget. Fontos kiemelni, hogy a függőségek miatt mielőbb olyan szabályokat kell alkotni, amelyek biztosítják, hogy élelmiszerrendszereink a környezeti mellett gazdasági és társadalmi szempontból is fenntarthatók legyenek.

Az ukrán helyzet rávilágított arra, hogy az élelmiszerbiztonság kiemelt szerepet kap egy ilyen konfliktusban. Ezzel szorosan összefügg az input árak emelkedésének kérdése, ami a fizetőképességre hat. Ezt befolyásolni tudja az egyes államok által nyújtható állami támogatások mértéke.

Az élelmiszer biztosításán túl, a megfizethető élelmiszer biztosítása a feladatunk. A fentieken túl azonban nem szabad arról sem megfeledkezni, hogy folytatni kell a már megkezdett tematikus programokat, mint az „Ételt csak okosan” vagy a „Szupermenta” termékteszt, a közétkeztetési ételek érzékszervi minősítését, a fogyasztók, vásárlók felé történő közérthető kommunikáció biztosítását, a tudatos fogyasztó hiteles információkkal történő ellátását, elektronikus tudástárak megvalósítását. Mindezek miatt szükséges az ügyfélbarát, szolgáltató kockázatkommunikációs tevékenység és a kockázatkezelés erősítése, melynek keretében már az általános iskolás gyermekek élelmiszerlánc-biztonsági ismereteinek bővítésére is kiemelt hangsúlyt kell fektetni.

Az eddigieknél is erőteljesebb fellépés szükséges a hamisítás, élelmiszerbűnözés és az álóstermelők ellen, és meg kell tenni minden szükséges lépést a feketekereskedelem visszaszorítására, a tisztességes piaci magatartás kialakítására. Ennek érdekében az ellenőrzések még nagyobb hányadát kell központi, illetve regionális szinten végezni, míg területi szinten a támogatói funkciókat indokolt erősíteni. Egy regionális szintű központi ellenőrzési rendszer során, jóval kisebb ellenőrzési szám mellett (évi kb. 10.000 alatti szám) is egy hiteles, hatékony élelmiszerlánc-biztonsági rendszer valósulhatna meg. Az ellenőrzések két fontos területre fókuszálnának. Egyrészt a hibafeltáró - élelmiszerlánc termékek hamisítására, nem nyomon követhető és súlyos higiéniai, technológiai szabálytalanságokra-, illetve a szürke- és feketegazdaság visszaszorítására. Másrészt a nemzetbiztonsági okokból kiemelt létesítmények központi ellenőrzésére és védelmére. Azon engedélyezett üzemek (pl.: logisztikai központok), nemzetközi állatszállításban érintett telepek központi engedélyezését végeznék a regionális központok, mely létesítmények kulcspozíciót töltenek be egyrészt az áruházakon keresztül a fogyasztókhoz jutó élelmiszerek biztonságát illetően, másrészt az ország exportlehetőségeinek védelmében.

A hazai állati eredetű élelmiszer-előállítók megnövekedett harmadik országi export igényeinek és azok sikeres teljesítésének elősegítése érdekében továbbra is szükséges folytatni a vállalkozások segítő felkészítését. Ennek során a jelentkező vállalkozásoknál már a helyszínen ismertetni kell az adott harmadik országi exporttal kapcsolatos különleges követelményeket annak érdekében, hogy a vállalkozás dönten tudjon, hogy képes-e vállalni az ehhez kapcsolódó feltételek megteremtését, fenntartását és a követelmények teljesítését. Ehhez a vállalkozások és a létesítmény felügyeletét végző hatóság szakemberei számára útmutatók kiadása és központilag szervezett képzések tartása szükséges az AM és a NÉBIH szakemberei által. Kiemelten fontos a harmadik országi export követelmények folyamatos fenntartásához a vállalkozásoknál a hatósági személyzet (állatorvos, szaksegéd) számának biztosítása.

Mezőgazdasági genetikai erőforrásaink megőrzése

Cél a mezőgazdasági, erdészeti és élelmezési célú genetikai erőforrások hatékony megőrzése, védelme.

Génmegőrzési Stratégia

A mezőgazdasági termelés és élelmiszerellátás alapjait képező genetikai erőforrásaink felkutatása, begyűjtése, megőrzése és fenntartható használata kiemelt állami feladat, nemzetbiztonsági, valamint élelmezés- és élelmiszerbiztonsági stratégiai kérdés, ezáltal tudjuk csökkenteni a külföldi szaporítóanyagok iránti kiszolgáltatottságunkat és megteremteni a magyar mezőgazdaság függetlenségét. Emellett régi magyar növényfajtáink és őshonos haszonállataink nemzeti örökségeink, közkincseink, és nemzeti identitásunk részei és Magyarország szimbólumai is.

A kormányprogramban mezőgazdasági haszonállataink és kultúrnövényeink mint genetikai erőforrások megőrzése kiemelt szerepet kapott. A génmegőrzési tevékenységben, illetve a génmegőrzési feladatokban való állami szerepvállalás növelésére irányuló kormányzati szándék megvalósítása érdekében a tárca által készített génmegőrzési stratégiát a kormány 2018-ban az egyes génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak támogatásáról szóló 1049/2018. (II. 20.) Korm. határozattal fogadta el. A génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak több éven át tartó támogatása 2019-ben kezdődött el.

Növénygenetikai erőforrások

Adott növényfajok, fajták, tájfajták és változatok, valamint vadrokon fajaik fontos genetikai erőforrások genetikai erőforrásai, amelyek a természetes szelekció és az értékteremtő nemesítő munka eredményeként jöttek létre, és amelyek a jövő gazdasági és környezeti változásaihoz alkalmazkodva, alternatív fejlesztési irányt jelenthetnek. A növényi génerőforrások természetes előfordulásukban vagy mesterségesen létrehozott gyűjteményekben megőrizve biztosítják a genetikai sokféleséget, a biodiverzitás fenntartását, az agrártermelés folyamatosságát és a génmódosított szervezetektől mentes mezőgazdaság feltételeit. A klímaváltozás, a globális felmelegedés, a szélsőséges időjárási viszonyok miatt új, a megváltozott környezethez alkalmazkodni tudó, szárazságtűrő és betegség rezisztens fajtákra van szükség, amelyhez a növényi génbankok jó kiindulási lehetőséget szolgáltatnak. Ez fontos élelmezés- és élelmiszerbiztonsági stratégiai kérdés, hiszen ezáltal csökken a külföldi szaporítóanyagok iránti kiszolgáltatottság és megteremthető a magyar mezőgazdaság függetlensége.

Biztosítani szükséges a hazai nemesítési programokban előállított növény fajtaújdonosságok szellemi tulajdonjogainak hatékony védelmét, oltalmazását és a jogérvényesítést hazai és nemzetközi szinten. Fontos kérdés továbbá a genetikai erőforrások hasznosításából származó előnyök méltányos megosztása. Az eredetvédelmi rendszer alá tartozó termékek előállításának és forgalmazásának ellenőrzése további eszközt jelentenek az agrárgazdaság számára a magyar termékek védelmének és piacra jutásának tekintetében.

Fontos a korszerű ismeretek megosztása a kiskerti termesztés, házi kerti mozgalom számára is. Az egyedi, különleges értékeket hordozó hagyományos termékek előállításában tevékeny szerepet vállaló családi, házi gazdaságok támogatása is hangsúlyt kap a biztonságosabb és hatékonyabb élelmiszer előállításban.

Állatgenetikai erőforrások

Az élelmezési és mezőgazdasági célú genetikai erőforrások, történelmi állatfajok, fajták védelme az egész világon, így hazánkban is kiemelt állami feladat, amelyet konkrét kötelezettségeket tartalmazó nemzetközi egyezmények is rögzítenek. Az állatgenetikai erőforrások napjainkban a meg nem újítható, meg nem újuló természeti erőforrások között egyre nagyobb jelentőséget nyernek. Egy adott fajta eltűnése adott esetben egyúttal a tulajdonságait meghatározó génállomány örökre történő elvesztésével jár, amely többé nem rekonstruálható és mással nem pótolható. A génbankokban tárolt génkészleteknek a fontossága a közvetlen és közvetett felhasználók körében, mind a biológiai sokféleség védelme szempontjából, mind az állattenyésztés és -nemesítés, az állati szaporítóanyag kereskedelem, valamint speciális tulajdonságokkal rendelkező termékek előállítása szempontjából rendkívüli mértékben megnőtt.

Az őshonos és réghonosult állatfajták, valamint a termelésből kiszoruló veszélyeztetett fajták megőrzése kiemelt feladat, hiszen ezek a fajták csak az eredeti termelési, tartási környezetben, az eredeti szelekciós szempontok folyamatos alkalmazásával, szigorú törzskönyvi

nyilvántartásra alapozva őrizhetők meg. Amennyiben a fajta létszáma a kritikus szint alá csökken vagy az eredetitől eltérő tenyésztési célok és tenyésztési környezet miatt a fajta nagymértékben megváltozik, az eredeti tulajdonságok már nem állíthatók helyre.

A fajták fenntartása az eredeti tartási termelési környezetben in situ módon, valamint a szaporítóanyagok begyűjtésével és mélyhűtve tárolásával történik. A lótenyésztés területén kiemelt szerepe van az állami méneseknek, melyek a leginkább veszélyeztetett hagyományos lófajták megőrzésének bázisát adják. Magyarország sajátos történelem-földrajzi helyzetéből adódóan idetartoznak a Kárpát-medencében szórványban fellelhető, fajtaelismeréssel nem rendelkező, régi magyar mezőgazdasági állatfajták állományainak begyűjtésével és rekonstrukciójával kapcsolatos feladatok is.

A mezőgazdaság biológiai alapjainak fejlesztése

A fenntarthatóság jegyében a genetikai anyagok megőrzésén túl a legkorszerűbb növényfajták állami elismerésével, a vetőmagok, vegetatív szaporítóanyagok és ültetési anyagok minőségének felügyeletével az AM hozzájárul a magyar mezőgazdaság és a biztonságos növényi élelmiszer-előállítás sikeréhez. Az élelmiszerlánc első elemeként a hazai vizsgálatok alapján köztermesztésbe kerülő növényfajták jelentik a garanciát arra, hogy a termelők, gazdálkodók gazdaságosan, a környezetet és az egészséget kímélő fajtákat termesszenek, amely a minősített vetőmaggal együtt az alapja annak, hogy egészséges, jóízű élelmiszerek kerüljenek a fogyasztók asztalára. Továbbra is feladatként jelenik meg a magyar ebfajták genetikai állományának fenntartása, a tenyésztési alapadatok molekulárbiológiai tesztekkel történő megalapozottságának vizsgálata.

Állattenyésztéshez kapcsolódó szakmai feladatok támogatása

Az AM számára kiemelten fontos a hazai állattermék-előállítás biológiai alapjainak megőrzése és fejlesztése, versenyképességének fenntartása, a magyar állatfajtákból készülő hazai termékek piaci pozíciójának megerősítése.

Őshonos állatfajtáink (mangalica sertés, racka juh, magyartarka marha, magyar hidegvérű ló stb.) esetében a szaporodóképes alapállományok fenntartása és az ezekre épülő árutermelő állományok termeltetése nem csupán a hagyományos élelmiszerek előállítása szempontjából fontos, hanem a családi- és kisgazdaságok működőképessége, a helyi piacok fenntarthatósága szempontjából is elengedhetetlen.

A nagyüzemi jellegű állattermék-előállítás szempontjából a meglévő fajták korszerűsítése, illetve a világ vezető fajtáinak meghonosítása kiemelt feladat, hiszen ezek hozzájárulnak az állattenyésztés versenyképességének fenntartásához. A szakmai feladat nehézségét az adja, hogy egyszerre kell megfelelni a nagy mennyiségű és javuló minőségű árualap megteremtése mellett a környezetvédelmi elvárásoknak, a kórokozókkal szembeni rezisztencia és a klímaváltozáshoz való adaptációs képesség megteremtése szakmai igényének.

Elérni kívánt cél a tenyésztés alatt álló állatfajták genetikai bázisának felmérését, megőrzését és fejlesztését hivatott programok támogatása, különös figyelemmel a legkorszerűbb molekuláris biológiai eszközökre.

Fontos feladat a környezeti károsanyag-kibocsátás csökkentése, a körforgásos gazdaság lehetőségeinek kihasználása, kommunikációs és marketing programok támogatásával a termékek piacra juttatásának elősegítése, informatikai fejlesztések megvalósítása, valamint a sertéságazati felügyeleti hálózaton keresztül szakmai támogatás biztosítása a sertésenyésztők számára.

Osztatlan földtulajdon megszüntetése

A föld- és birtokrendezés célja az 1990-es években végrehajtott részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös földtulajdonok megszüntetésének, a megosztást kérelmező tulajdonosok részére történő önálló ingatlanok kialakításának, és a tulajdonosok birtokba helyezésének végrehajtása, ezáltal a termőföldek használatának, adásvételének, megkönnyítése.

Mezőgazdasági vízgazdálkodás

Nemzetpolitikai szempontból kiemelkedően fontos cél a mezőgazdaság fenntartható, integrált vízgazdálkodással és a Víz Keretirányelv előírásaival („jó állapot”) összehangolt, az egyre szélsőséesebb időjárási viszonyok várható hatásait előrejelző és azokkal lépést tartó fejlesztése, a vízbiztonság és a biztonságos élelmiszertermelés fenntartása érdekében. Hazánkban az öntözött területek aránya jelentősen elmarad az európai átlagtól. A kormány ennek megoldására célul tűzte ki, hogy 2024-ig további 100,0 ezer hektár területet von be az öntözésbe. Ennek érdekében az öntözésfejlesztést számos döntésével támogatta. A hazai vízgazdálkodás öntözési célt szolgáló fejlesztési javaslatáról szóló 1426/2018. (IX. 10.) Korm. határozatban a kormány úgy döntött, hogy a gazdálkodók számára elérhető öntözővíz mennyiségének növelése érdekében 2020 és 2030 között – várhatóan – összesen 170,0 milliárd forint fejlesztési forrást biztosít az öntözéshez kapcsolódó víz vonatkozásában a keresleti és kínálati oldal fejlesztésére, amely több tárca együttműködésében valósulhat meg. Kormányzati szándék alapján 2019. évben öntözési igazgatási szerv jött létre a vízkeresleti oldal erősítése és a mezőgazdasági termelők öntözési tevékenységének szakmai támogatása érdekében. Az öntözési igazgatási szerv feladatait a Nemzeti Földügyi Központ feladatairól szóló 158/2019 (VI. 28.) Korm. rendelet, valamint az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény határozza meg.

Az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény alapvető célja, hogy a felszíni vízből való öntözést támogassa, továbbá a mezőgazdasági termelők, valamint az öntözéses gazdálkodást tervező ügyfelek olyan lehetőségeket kapjanak, amelyek a fenntartható vízgazdálkodásra ösztönöznek.

A legtöbb problémát ma a légköri aszály, a légköri szárazság okozza. A felszíni vizek megfelelő tárazásával, átvezetésével, illetve elosztásával, valamint mezőgazdasági öntözési célú felhasználásával csökkenteni lehet a klímaváltozás káros hatásait, valamint a hazai ivóvízigény jelentős hányadát biztosító, hosszabb utánpótlási idővel rendelkező felszín alatti vízkészlet túlzott igénybevételét.

A felszíni vizek mellett az EU előírásainak megfelelően új elemként megjelent a tisztított szennyvizek, valamint szürkevizek öntözési célú felhasználásának lehetősége is, melyre különböző tanulmányok kidolgozása, illetve pilot projektek vannak folyamatban.

Az öntözéses gazdálkodásról szóló törvény és intézkedési csomagja révén elhárultak a hazai mozaikos birtokszerkezetből adódó, termelői öntözésfejlesztési beruházások megvalósítását és működtetését akadályozó tényezők.

A beruházások biztonsága érdekében a vízjogi engedéllyel rendelkező mezőgazdasági termelők az öntözővíz átvezetése érdekében – megfelelő kártalanítás mellett – öntözési szolgáltatást alapíthatnak mindazon, más tulajdonában álló földrésztelkeken, amely területek felhasználása az öntözési tevékenységükhöz szükséges víz átvezetése érdekében nélkülözhetetlen.

Fenntartható erdőgazdálkodás

A tárca nagy hangsúlyt fektet a Nemzeti Erdőstratégiában foglalt célok teljesítésére, az erdővagyon megőrzésére és gyarapítására, valamint a természetközeli erdőgazdálkodási módszerek fejlesztésére. Emellett fokozott figyelmet fordít az erdők egészségének védelmére, ellenálló- és alkalmazkodóképességének javítására, elsősorban a klímaváltozás kedvezőtlen hatásainak mérséklésére. A nemzeti vagyon kezelésének és védelmének kiemelt célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és ebbe beletartozik a természeti erőforrások fenntartható használata, az erdei biodiverzitás megőrzése és az erdők ökoszisztéma-szolgáltatásainak biztosítása a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevételével. A megfogalmazott célok elérése érdekében elrendelt erdőgazdálkodási tevékenységek költségvetési forrásból történő támogatása kiemelt feladat.

A társadalom igényei jelentősen növekednek az erdők sokrétű szolgáltatásai iránt, ezért a tárca a korábbinál is nagyobb hangsúlyt fektet az erdők gazdasági, védelmi és közjóléti szolgáltatásainak fejlesztésére, továbbá az ember és az erdő viszonyának javítása érdekében is a környezeti nevelésre, valamint az erdő rekreációs szerepének erősítésére. Ehhez elengedhetetlen az erdészeti ágazat kormányzati képviselőjének megszilárdítása, fokozása, kiegészítése a magán erdőgazdálkodással. Továbbra is kiemelt feladat a társadalom tájékoztatása és a magán tulajdonosok által igénybe vehető támogatások kidolgozása.

Kiemelt célként kell kezelni a kitermelt faanyag további sorsát, legyen az a körforgásos gazdálkodásba való minél nagyobb arányú bevonása, vagy az energetikai célú felhasználás hatékonyságának jelentős növelése.

Elsődleges fafeldolgozás

Elsődleges cél a fafeldolgozás piaci helyzetének megerősítése, a hazai megtermelt faanyag hazai fafeldolgozó üzemekben történő tovább-feldolgozásának elősegítése, ezzel a vidék megtartó erejének növelése. Az EU Erdészeti stratégiájának is kiemelt célja, hogy a faanyag minél nagyobb mértékben kerüljön ipari feldolgozásra, ezáltal kiváltva a más nagy ökológiai lábnyommal előállított nyersanyagokat.

Vadgazdálkodás

Valamennyi vadon élő állatfaj hazánk megújuló természeti erőforrásainak, valamint a biológiai életközösségnek pótolhatatlan része. A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény szem előtt tartja a biológiai sokféleség megőrzését és a fenntartható vadgazdálkodást. A hazai vadállományt önmagáért is meg kell őrizni, de mivel megújuló természeti erőforrásról van szó – amely a nemzeti vagyon része – gazdálkodni is kell vele. Ezen célok megvalósulását tovább szolgálja a tájegységi rendszer bevezetése, amely egységes kezelési szemlélettel rendelkezik, és ennek révén a vadgazdálkodási tervezés és végrehajtás során az eddigieknél is jobban figyelembe lehet venni a vadászterületek egymástól eltérő helyi adottságait, természetföldrajzi jellemzőit, természetesen a vadászható fajok ökológiai és etológiai sajátosságaira is tekintettel. A vadgazdálkodási ágazat kiemelt feladata és célja a vadgazdálkodási kutatások, valamint a hagyományos vadászati módok, a vadászati hagyományok ápolása, népszerűsítése és támogatása.

Halgazdálkodás és halvédelem

Az állat- és növényvilág természetes sokféleségének fenntartása, folyamatos megújulása, a halgazdálkodási jog hasznosításának és a haltermelésnek a piacgazdaság követelményeivel, valamint a vízi élővilág és a vizek természeti környezete védelmével összhangban való gyakorlása, továbbá a természetes vízi ökoszisztémák halállományának megóvása, fenntartható

hasznosítása és a haltermelés fejlesztése, valamint a horgászat, mint sport és a halfogyasztás szintjének emelése kiemelt ágazati cél.

„Zöldebb Magyarország”, az életminőség és környezetminőség javítása

A magyar családok egészségének és életminőségének védelme, illetve, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítése érdekében cél a környezet állapotának javítása, a gazdasági fejlődés és a környezetvédelmi szempontok összehangolása. A társadalom és a gazdaság fejlődéséhez kulcsfontosságú feltételeket jelent a természeti erőforrások fenntartható használata, a környezet minőségének javítása, a természeti örökség megőrzése és a környezeti biztonság megerősítése.

A környezetvédelmi szakterület a tervek szerint egyrészt folytatja a korábbi években megkezdett programok megvalósítását, biztosítja a hazai, EU-s és nemzetközi jogszabályokból adódó kötelezettségek teljesítését, másrészt számos területen tervez előrelépést a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) céljainak elősegítése és megvalósítása érdekében.

Kiemelt célként jelenik meg a környezettudatosságot növelő programok, fenntarthatóságot népszerűsítő események bővítése, továbbá környezeti nevelést szolgáló, több éve folyó és 2023-ban is folytatódó programok lebonyolítása, úgy mint az Országos Iskolakert-fejlesztési Program, Zöld Óvoda program, BISEL Gumicsizmás Természetvédelem program (hazai vízfolyások ökológiai vizsgálatán alapuló diákverseny) az Év BISEL Fotósa, a Ments meg egy kertet! program, környezetvédelmi témákhoz, jeles napokhoz kapcsolódó programok és események, valamint ismeretterjesztő és szemléletformáló akciók és kampányok. Elkészült a 2015–2020 közötti időszakra szóló 4. NKP végrehajtásáról szóló beszámoló, valamint a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. NKP, amelynek elfogadása folyamatban van. Aktuális feladat a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia legutóbbi két évének kormányzati beszámolója is.

A szakterület további feladata a szennyezett területek kezelését meghatározó Országos Környezeti Kármentesítési Program megújítása, az alulhasznosított barnamezős területek számbavétele és fejlesztési lehetőségeinek megalapozása, a környezettechnológiai előrelépések ösztönzése, valamint a környezet állapotának felmérését és értékelését szolgáló mérő-, megfigyelő-, ellenőrző-, értékelő- és információs rendszer összehangolása is.

A szakterület további kiemelt feladata a levegőminőség javításával és a zajterhelés csökkentésével összefüggő intézkedések megvalósítása. Fő célkitűzés a környezeti levegő minőségének javítása, az emberi egészséget és a természeti környezetet veszélyeztető légszennyezettség kialakulásának megelőzése. A levegőminőség tekintetében kiemelt feladat elsősorban a kisméretű szálló por (PM₁₀, PM_{2,5}), az ammónia és a nitrogén-oxidok, illetve az illékony szerves vegyületek és a kén-dioxid kibocsátásának csökkentése, melyek fő forrásai a lakossági tevékenységek, a mezőgazdaság és a közlekedés. A levegőminőségre vonatkozó hosszú távú célok teljesítése érdekében Magyarország megalkotta az uniós irányelvben előírt légszennyezőanyag kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedési tervét, amely 2020 májusában lépett hatályba, Országos Levegőterhelés-csökkentési Program (OLP) elnevezéssel. A közlekedés, az ipar, az energiatermelés, a mezőgazdaság és a lakosság által kibocsátott részecskeszennyezés csökkentésére szolgáló intézkedések célja az emberi egészség és az ökoszisztémák megóvása, a környezet védelme, a gazdaság működése és fejlődése, a társadalom anyagi-szellemi fejlődésének hosszú távú biztosítása mellett. Az új program minden lényeges légszennyező anyag kibocsátásának csökkentésére országos célértékeket tűz ki, melyek elérése érdekében intézkedéseket fogalmaz meg. Az OLP-hez kapcsolódó új feladatként az ökoszisztémára gyakorolt hatások változását is évente értékelni kell monitoring mérések, vizsgálatok elvégzésével. A levegő minőségének változását az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat monitorozza. A kibocsátások nyomon követési és hatás-

monitoring vizsgálatai az OLP végrehajtása értékelésének az alapját jelentik. Fentiekén túl, azokkal összefüggésben szükséges az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat folyamatos fejlesztése. Ennek keretében beazonosításra kerülnek azok az elavult műszerek, amelyek cseréje elengedhetetlen a levegőminőségi adatok uniós előírásoknak való folyamatos megfeleléséhez. A műszerek joghatással járó hatósági mérést végeznek, így mérési pontosságuk nem lehet megkérdőjelezhető. A fejlesztés eredményeként pontosabb képet kaphatunk az ország levegőminőségéről, amely birtokában hatékonyabb intézkedések előkészítése és végrehajtása is lehetővé válik.

A zajvédelem tekintetében kiemelt jelentőségű feladat az elkészült zajtérképek felhasználásának elősegítése és nyomon követése, továbbá a stratégiai zajtérképek új számítási módszerének bevezetéséhez kapcsolódó feladatok végrehajtása. További kiemelt feladat az elmúlt évek tapasztalatai alapján a hazai zajvédelmi szabályozás teljes felülvizsgálata, korszerűsítése, valamint az uniós zajvédelmi szabályozás változásainak hazai jogszabályi környezetbe való átültetése.

A természeti értékek megőrzése

Az AM kiemelt feladata a védett természeti területek és értékek állapotának megőrzése és javítása, a Natura 2000 területek állapotának megőrzését szolgáló intézkedések megvalósítása. A természetes, természetközeli élőhelyek és az ökológiai kapcsolatok fenntartása, fejlesztése, az ökoszisztéma szolgáltatások védelme és helyreállítása érdekében is kiemelt fontosságú, amely a védett természeti területeken túlmutatva, a nem védett természeti területeken is szükségessé teszi a biológiai sokféleség és a természeti értékek megőrzését és helyreállítását, valamint a természeti értékek és azok élőhelyének folyamatos nyomon követését. Ennek érdekében a területi tervezéshez kapcsolódóan, a természet- és tájvédelem témakörében új feladatként jelentkezik 2023-tól a településtervezéshez kapcsolódó negyedévente esedékes téradat-szolgáltatási kötelezettség az E-TÉR adatbázisba.

Hazánk természeti értékeinek jelentős hányada kötődik közvetlenül mezőgazdasági művelés alatt álló területhez, illetve erdőhöz. Ezek fenntartásában kiemelt szerepe van a természetkímélő gazdálkodásnak. A 2023. évben is kiemelt feladat a nemzeti park igazgatóságok (Igazgatóságok) természetvédelmi és térségfejlesztő szerepének erősítése, az értékörzés elsődlegessége mellett a természetvédelmi célú vagyongazdálkodási tevékenységük ellátása, a természeti értékek bemutatása, az ismeretterjesztés lehetőségeinek bővítése. Folytatódik a fajmegőrzési tervek és fajvédelmi beavatkozások végrehajtása, valamint az élőhely-rekonstrukciók megvalósítása, melyek jelentős része uniós támogatások felhasználásával történik. A 2021-2027 pénzügyi időszak európai uniós forrásainak minél szélesebb körű felhasználása, a támogatott projektek befejezése kiemelt cél. További szakmai feladat az élettelen természeti értékeink megőrzése és védelme. Mindezekkel összefüggésben folyamatosan működik a Természetvédelmi Információs Rendszer és annak alközpontjai.

A hazai természeti értékek megőrzése elképzelhetetlen nemzetközi összefogás nélkül, ezért, valamint a biológiai sokféleség globális védelme érdekében az AM kiemelt feladatának tekinti a nemzetközi természetvédelmi egyezmények munkájában, azok célkitűzéseinek és munkaprogramjának kidolgozásában és végrehajtásában való aktív részvételét, illetve az egyezményekből, valamint az Európai Bizottságnak az Európai Zöld megállapodásban előírányzott, a természet megőrzését és helyreállítását célzó új Biológiai Sokféleség Stratégiájából (*European Biodiversity Strategy for 2030, COM (2020) 380*) fakadó hazai feladatok megvalósítását.

Az uniós kötelezettségek közül megemlítené még a természeti értékek megőrzése érdekében az idegenhonos inváziós fajok visszaszorítási, terjedésének megelőzési kötelezettsége.

A fenntartható fogyasztás és termelés elősegítése

A tárca – összhangban a kormány *klíma- és természetvédelmi akciótervében foglaltakkal* – 2023-ban is törekszik arra, hogy a környezettudatos hazai és külföldi gyártók, forgalmazók és szolgáltatók hatékonyabban és eredményesebben érvényesüljenek a piacon a termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó uniós öko címke, valamint a hazai Környezetbarát Védjegy, mint nemzeti öko címke forgalomművelő hatású, versenyeszközként történő alkalmazásával. Kiemelt figyelmet fordít a tárca az EU Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerének (EMAS) valamint a Környezettechnológiai Hitelesítési Rendszer (ETV) hazai bevezetésére és hatékony hazai működésére is. Támogatja e rendszerek népszerűsítését, mivel a fenntartható fogyasztás és termelés megvalósításában is alapvető szerepet játszik a tájékoztatás és szemléletformálás.

Hungarikumok és a nemzeti értéktár megőrzésének, népszerűsítésének támogatása

Az Országgyűlés döntése alapján az AM látja el a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény (hungarikum törvény) által létrehozott Hungarikum Bizottság működtetésével kapcsolatos titkársági feladatokat.

A hungarikum törvény alapvető célja, hogy széles társadalmi összefogás kialakításával azonosítsa, rendszerezze, közzétegye mind az országhatáron belül, mind a határon túl megtalálható nemzeti értékeinket. A hungarikum törvény elfogadása óta eltelt időszakban a hungarikum mozgalom, az értékgyűjtés és népszerűsítés kiszélesedett, és a mozgalom elindult a határon túli nemzetrészekben is. Több mint ezer helyi szintű értéktár alakult meg, amelyek közel tízezer értéket tartanak számon. További feladat a számba vett nemzeti értékek és hungarikumok még szélesebb körű megismertetése, a nemzetkép építésének elősegítése, az értékek megőrzése és védelme. Mindez fontos részét képezi a társadalom nemzeti azonosság-tudatának, öntudatának, összetartozásának erősítésével kapcsolatos kormányzati politikának.

A tárca támogatási pályázatok kiírásával, illetve egyedi támogatási döntésekkel segíti, bátorítja az értékek azonosítását, gyűjtését, bemutatását, valamint az értékek kiemelkedő voltának jobb megismerését és megőrzését segítő helyi kezdeményezéseket, tevékenységeket.

A folyamatosan bővülő hungarikumok és nemzeti értékek gyűjteményének megismerését a már kialakított és ismert arculati elemek felhasználásával, hazai és külföldi promóciós tevékenységekkel tervezi a tárca tovább erősíteni. A fiatal generáció figyelmének felkeltése érdekében a nekik szóló rendezvényeken, fesztiválokon jelenik meg a tárca, és az érdeklődésük fenntartása érdekében szorgalmazza, hogy nemzeti értékeink bemutatása szerves részét képezze a közoktatásnak. További kiemelt feladat, hogy újszerű pályázatokon, időszerű projekteken keresztül kerüljenek bevonásra a fiatalok az értékgyűjtésbe, ezáltal népszerűsítve nemzeti értékeinket. Kiemelt cél a határon átnyúló együttműködések erősítése és újabb kapcsolódási pontok keresése a szomszédos országok magyarságával.

Határon átnyúló agrár- és vidékfejlesztési feladatok támogatása

A határon túli magyarság jelentős része, mintegy 70%-a vidéki térségben, s hozzávetőlegesen 30%-a mezőgazdasági tevékenységből, valamint az ahhoz kapcsolódó feldolgozó iparból, illetve szolgáltató szektorból él. Ezért az Alaptörvényben megfogalmazott azon elvárásnak, mely szerint „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja a szülőföldön való boldogulásukat”, az agrárium tud a legjobban eleget tenni.

Az agrártárca 2012 óta kialakította és működteti azon folyamatosan bővülő létszámú civil szervezetekből álló kapcsolati hálóját, amelyek ellátják több tízezer külföldi magyar gazdálkodó érdekképviselését, és amely az agrárium teljes területét átfogóan naprakész információáramlást tesz lehetővé tagjai között.

A kormány nemzetpolitikájának köszönhetően a kultúra és oktatás mellett a gazdaság területén is kedvező folyamatok indultak el a határon túli magyarok lakta területeken, így az agrárágazatban is. A gazdasági ösztönzőkkel párhuzamosan az agrártárca kiépítette a hatékony és naprakész információáramlást biztosító, és ugyancsak a külföldi magyar agrár-érdekképviselési szervezetekre épülő intézményrendszerét, a Kárpát-medencei falugazdász hálózatot. A tárca a hálózat révén az egyes gazdálkodókat, a Schams Ferenc terv megvalósításával pedig speciálisan a borászokat kívánja integrálni, és kiszolgáltatottságuk csökkentése érdekében ösztönzi széleskörű összefogásukat, valamint közösségi gazdálkodás irányába történő elmozdulásukat.

Ugyancsak stratégiai cél a határon túli magyar nyelvű agrárképzést folytató közép- és felsőfokú oktatási intézmények támogatása, mivel az agráriumból élők utánpótlásának biztosításához, a fiatal generáció szülőföldön való megmaradásra ösztönzéséhez meg kell teremteni a képzési lehetőségeket a szakképzés, a közép- és felsőfokú képzés, valamint a felnőttképzés területén egyaránt. Napjainkban egyre kevésbé jelent perspektívát a fiatal generáció számára a mezőgazdaság, nem értelmezik azt kitörési pontként. A tárca ezért folyamatosan olyan ösztönzők kialakításán dolgozik, amelyek vonzóbbá teszik az agrárszakképzéseket, és az agráriumból való megélhetést a fiatalok körében.

Vidékfejlesztési és Halászati Programok

Vidékfejlesztési Program

Az EMVA 2014-2020 programozási kerete Magyarország számára az 1305/2013/EU rendelet alapján 3430,6 millió euró, melyhez átlagosan 18% nemzeti társfinanszírozás társul. Ez összességében mintegy 1413,8 milliárd forint összegű közpénz felhasználását teszi lehetővé.

Az Európai Parlament és a Tanács 2020. december 23-i (EU) 2020/2220 rendelete alapján Magyarország az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) forrásaiból további két évre (2021, 2022) átmeneti forrásokban részesül, amelyhez a kormány döntése alapján 80%-os társfinanszírozás kapcsolódik. Így a VP 2014-2022 között felhasználható keretösszege eléri a 2 941 100 millió forintot.

A fentiek értelmében, az átmeneti időszakban az Európai Unió közös agrárpolitikájának kereteit jelentősen kitágító hazai fejlesztési források és a kapcsolódó uniós források lehetőséget biztosítanak a mezőgazdasági, élelmiszeripari ágazatok számára szükséges új felhívások megjelentetésére, továbbá egyes nyitott felhívások keretemelésére a meghosszabbított kötelezettségvállalási időszak és a várható támogatási igény forrásának biztosítása érdekében.

A VP hangsúlyos elemét képezi a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás, azzal összefüggésben a környezetkímélő, fenntartható gazdálkodás, agrár-környezetgazdálkodás, kiemelt szempontja és beavatkozási területe a vidéki térségek és közösségek lehetőségeinek bővítése, a vidéki gazdaság és helyi közösségek fejlesztése. A VP beavatkozásai a kormányzati tervek szerint szorosan kapcsolódnak a többi Operatív Program intézkedéseivel, a vidékfejlesztés szempontját érvényesítve azokkal szinergiában valósulnak meg, mind a központi intézkedéseket, mind a helyi és térségi programokat tekintve.

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP)

Az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból finanszírozott Magyar Halgazdálkodási Operatív Program támogatási rendszere Magyarország esetében 4 uniós prioritás köré épül. Magyarország számára a halgazdálkodás fejlesztésére valamivel több, mint 16 000,0 millió forint áll rendelkezésre, amelynek keretében kiemelt cél a Halászati Operatív

Program (HOP 2007-2013) által megteremtett termelői bázisok és a halgazdálkodási kkv-k fejlesztése, a hagyományos tógazdasági haltermelés versenyképességének növelése, valamint a biodiverzitás megőrzése vagy növelése mellett az akvakultúra fenntarthatóságának alternatív energiaforrások használatával, illetve a környezetterhelés csökkentésével történő biztosítása.

A program további fontos célja az új fajok termelésbe vonásának segítése, az intenzív, innovatív technológiákat alkalmazó haltermelés fejlesztése és a halfeldolgozás támogatása. A halfogyasztás ösztönzése érdekében a MAHOP Irányító Hatóság folytatja az előző programozási időszakban megkezdett Kapj rá! halfogyasztást népszerűsítő marketing kampányt.

Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP+)

A MAHOP+ kiemelt célja a Halászati Operatív Program által megteremtett termelői bázisok, a halgazdálkodási kkv-k fejlesztése, a hagyományos tógazdasági haltermelés versenyképességének növelése, valamint a biodiverzitás megőrzése vagy növelése mellett az akvakultúra fenntarthatóságának alternatív energiaforrások használatával, illetve a környezetterhelés csökkentésével történő biztosítása.

A 2021-2027-es programozási időszak új halgazdálkodási operatív programjának (MAHOP+) első felhívásai 2022. év végén meghirdetésre kerülnek. Ezek kiválasztási folyamata az Irányító Hatóság tervei alapján 2023. évben lezárul, az első kifizetések 2023. év végén tervezettek, elsősorban támogatási előlegként közel 1500,0 millió forint értékben.

KAP Stratégiai Terv Vidékfejlesztési Intézkedései

A magyar vidék jövőjének alakítása társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból is alapvető fontosságú a magyar kormány számára. A Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervvel azt célozzuk, hogy Magyarország vidéki területeinek gazdaságát megújítsuk és minél magasabb fokú fejlődési pályára állítsuk, ott élő honfitársaink számára vonzó életkörülményeket és munkalehetőséget biztosítsunk, hazánk környezeti állapotát, természeti erőforrásainak megújulását pedig jelentősen javítsuk. A Kormány azon döntése, hogy a 80%-os nemzeti kiegészítést már 2021. és 2022. átmeneti években is biztosította, kivételes lehetőséget teremtett arra, hogy minden korábbinál jelentősebb beruházás alapú modernizációs program induljon és ez a kormányzati támogatás folytatódik 2023-tól a Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervében. A 2023-2027-es időszakban valamennyi, a jelenlegi időszakban alkalmazott intézkedés támogatható marad, amely hozzájárul a rendeletben szereplő specifikus célkitűzések valamelyikéhez. A 2023-2027-es időszakban 2 853 000 millió forintot lehet felhasználni, a KAP II. pillérében.

A VP, a MAHOP, a MAHOP+ és a KAP Stratégiai Terv Vidékfejlesztési Intézkedései a költségvetés XIX. Gazdaság-újraindítási Alap Uniós Fejlesztései fejezetében kerültek megtervezésre.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló erőforrások 2023-ban

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám* (fő)
Intézmények	80 936,9	26 908,8	54 028,1	8 231
Fejezeti kezelésű előirányzatok	120 415,7	6 400,0	114 015,7	-
Központi kezelésű előirányzatok	18 600,0	0,0	0,0	-

*Kit.(2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról) hatálya alá tartozók esetében az alaplétszám és a központosított álláshelyek száma együttesen.

III. A célok elérésének módja a felügyelt ágazatokban

III.1. Intézményekkel történő feladatellátás

1. cím Agrárminisztérium igazgatása

Az AM igazgatása a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet alapján a kormány agrárpolitikáért, vidékfejlesztésért, élelmiszerlánc-felügyeletért, élelmiszeriparért, erdőgazdálkodásért, földügyért, halgazdálkodásért, mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivétel biztosító vízellátási-műhely engedélyezéséért, természetvédelemért, földügyi és agrár-vidékfejlesztési szakigazgatáshoz kapcsolódó térképészetért, vadgazdálkodásért, valamint kereskedelemért felelős tagjának a munkaszervezete, a miniszter feladat- és hatáskörének ellátásához szükséges hivatali feladatokat látja el.

A kormány a Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselétén a Közös Agrárpolitika 2020 utáni szabályozásának tárgyalásait segítő, határozott idejű szakdiplomata-álláshely meghosszabbításáról és 2022-2025. évi fedezetének biztosításáról szóló 1920/2021. (XII. 20.) határozatában a 2025. július 31-ig meghosszabbította a korábban létesített agrárpolitikai szakdiplomata-álláshelyet, tekintettel a Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv Bizottsággal történő egyeztetésére, a Közös Agrárpolitika új rendszerének 2023. évtől történő végrehajtásának nyomon követésére, továbbá az Európai Unió Tanácsának 2024. II. félévében esedékes magyar elnöksége előkészítésére és lebonyolítására. A Magyarország Európai Unió melletti Állandó Képviselétének igazgatása állományába tartozó álláshely az AM igazgatásának költségvetése terhére kerül finanszírozásra, így a szükséges forrás átcsoportosításra kerül az Igazságügyi Minisztérium fejezet költségvetése javára.

Az uniós tagsággal kapcsolatos szakmai feladatok ellátásában a NÉBIH rendszeresen közreműködik, ezért az AM igazgatása költségvetésében tervezett forrásból 2023. évtől bázis jelleggel átcsoportosításra kerül a feladatok ellátásához szükséges költségvetési fedezet a NÉBIH költségvetése javára.

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap tekintetében a Kifizető Ügynökséggel kapcsolatos tanúsító szervi feladatok, valamint az illetékes hatósági közreműködés keretében az akkreditációs felügyeleti és monitoring vizsgálatok elvégzéséhez szükséges forrás biztosításáról szóló 1742/2020. (XI. 11.) Korm. határozat alapján az EMGA, EMVA tanúsító szervi és az illetékes hatósági közreműködés keretében az akkreditációs felügyeleti és monitoring vizsgálatok elvégzésére biztosításra került a 2023. évi feladatok forrása.

Az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érzékelő rendszere megszüntetéséről szóló 1567/2021. (VIII. 9.) Korm. határozat alapján a korábban a Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt (NISZ Zrt.) által ellátott feladatokat az egyes iratképző szervek jogutódlással látják el. Az AM igazgatása 2021. december 1-jétől látja el az egységes kormányzati ügyiratkezelő rendszer érzékelő rendszerének (KÉR) megszüntetése miatti feladatokat, amelyhez a kormány 1 alaplétszámba tartozó álláshelyet engedélyezett. A foglalkoztatáshoz szükséges forrás az 1663/2021. (IX. 28.) Korm. határozat alapján bázis jelleggel a Belügyminisztérium (BM) fejezet költségvetése terhére kerül átcsoportosításra.

A kormány a Vidékfejlesztési Program megemelt nemzeti társfinanszírozása következtében jelentkező többletfeladatok ellátása érdekében a központosított álláshely állományába tartozó 15 álláshely 2029. december 31-ig történő betöltését engedélyezte a tárca részére, amelyek forrását 2023. évtől az AM igazgatásának eredeti költségvetése tartalmazza. Ezen felül a 2023. április 30-ig kinevezett, a Balaton élővilágának megóvásával kapcsolatos feladatok ellátásáért

felelős miniszteri biztos foglalkoztatásához szükséges többletforrás is biztosításra kerül 2023. évre.

Egyes fejezeti kezelésű előirányzatokból beépítésre kerül az azokhoz kapcsoló, de az intézmény költségvetésében rendszeresen, minden évben felmerülő szakmai kiadások fedezete.

A korábban kihelyezett lakáskölcsönök nagyobb része már törlesztésre került, évről-évre csökkent a lakáskölcsön törlesztésekből befolyó bevétel, ezért 2023. évtől kis mértékben korrigálásra kerülnek az intézmény bevételi és kiadási előirányzatai.

Az AM igazgatása 2022. évre tervezett alaplétszáma 729 fő volt. A fenti feladatváltozással összefüggésben az AM igazgatása alaplétszámához tartozó álláshelyeinek száma összességében 2023. évre 730 álláshelyre módosul, valamint 2 központosított álláshely betöltése 2023. december 31-ig, továbbá 25 központosított álláshely betöltése 2029. december 31-ig engedélyezett.

millió forintban, egy tizedessel

1. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	9 404,2	134,0	9 270,2	729
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételeken)				
KAP szakdiplomata álláshely finanszírozása [1920/2021. (XII. 20.) Korm. határozat]	-45,4		-45,4	
Unió tagssággal kapcsolatos szakmai feladatok forrásának átadása a NÉBIH javára	-2,2		-2,2	
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
20/02/01 Földügyi feladatok fejezeti kezelésű előirányzat (szakmai feladatok ellátása)	28,1		28,1	
20/2/3 Erdő-, vad- és halgazdálkodási feladatok fejezeti kezelésű előirányzat (szakmai feladatok ellátása)	35,5		35,5	
20/3/2 Mezőgazdasági szakmai feladatok fejezeti kezelésű előirányzat (szakmai feladatok ellátása)	54,8		54,8	
20/05 Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek támogatása fejezeti kezelésű	62,7		62,7	

előirányzat (szakmai feladatok ellátása)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-152,3		-152,3	
KÉR megszüntetése miatti érkeztetési feladat átvétele BM-től	4,7		4,7	1
Többlet (jogcímenként)				
EMVA tekintetében a tanúsító szervi feladatok, valamint az EMVA és az EMGA tekintetében az illetékes hatósági közreműködés, annak keretében akkreditációs és felügyeleti vizsgálatok elvégzéséhez szükséges 2023. évi források (1742/2020. Korm. határozat)	210,0		210,0	
Fejlesztéspolitikai létszámbővítés (központosított álláshely) többlete	135,3		135,3	
A Balaton élővilágának megóvásával kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős miniszteri biztosi álláshely átminősítése miatti többlet	3,6		3,6	
Bevételrendezés	-4,0	-4,0		
2023. évi javasolt előirányzat	9 735,0	130,0	9 605,0	730

2. cím Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

A NÉBIH a *Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalról* szóló 22/2012. (II. 29.) Korm. rendelet alapján az agrárminiszter irányítása alá tartozó központi hivatal, amely feladatát országos illetékességgel látja el.

NÉBIH fő feladatai közé tartozik:

- az élelmiszerlánc biztonságának és az élelmezés-biztonság szavatolása (termőföldtől az asztalig);
- küzdelem a csalás, a hamisítás ellen, a feketegazdaság felszámolása;
- támogatás, szakmai tanácsadás a tisztességes vállalkozások számára (példaként említhető a Jó Higiéniái Gyakorlati Útmutató – GHP, valamint a létesítmény auditokra történő felkészítés);

- tudásmegosztás, szemléletformálás annak érdekében, hogy felvértezzük a lakosságot a kockázatok kiszűrésére és elkerülésére (például: oktatási programok, szemléletformáló kampányok);
- közreműködés az egységes védjegyrendszer (Kiváló Minőségű Élelmiszer, KMÉ) működtetésében, fejlesztésében;
- egységes információmenedzsment: információ gyűjtése, feldolgozása egy átfogó, informatikai alapokon nyugvó élelmiszerlánc-felügyeleti rendszer kialakításával;
- kockázatkezelés, válságkoordináció;
- szoros együttműködés társhatóságokkal, valamint szakmai és szakmaközi szervezetekkel;
- komplex laboratóriumi hálózat működtetése.

2019 nyarán az AM kezdeményezésére az Országgyűlés elfogadta azt a törvénymódosítást, amely lehetővé teszi az élelmiszer-hamisítást elkövető személyekkel szembeni büntetőjogi fellépést. Az új rendelkezés értelmében ezután fellelőségre vonhatóak azok a természetes személyek is, akik eddig egyes vállalkozások mögé bújva folytattak élelmiszerhamisításnak minősülő illegális tevékenységet. A személyes felelősségre vonás tehát lehetővé teszi, hogy aki a bűncselekményt elköveti, ne tudjon a gazdasági társaság felelőssége alapján a személyes felelősség alól mentesülni vagy esetleg egy újabb cég létrehozása után ismét a piacon működni. Az élelmiszer-hamisítás a bűncselekmény súlyától függően akár 5 év szabadságvesztéssel is büntethető. A NÉBIH a kiemelt ellenőrzések eredményességének további növelése érdekében 2020. évtől regionális kirendeltségeket is működtet.

A NÉBIH ellátja a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő feladatokat is az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal hazai partnerintézményeként, emellett kijelölt nemzeti kapcsolattartó pont az Európai Unió élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó gyors vészjelző rendszerében (RASFF). Együttműködik a World Health Organization-val (WHO) és a Food and Agriculture Organization of the United Nations-val (FAO), részt vesz a Codex Alimentarius munkájában.

A NÉBIH tulajdonosi joggyakorlása alá tartozik az Élelmiszerlánc-biztonsági Centrum Nonprofit Kft., ami közreműködik az éves ellenőrzési tervben foglalt ellenőrzéseknél; mintavételt, mintaszállítást és a hatósági feladatok ellátását támogató, kiegészítő tevékenységet végez; részt vesz az állami laboratóriumok és a laboratóriumi hálózat, valamint a vetőmag-minősítéshez elengedhetetlen fajtakísérleti állomások működtetésében, kísérleti vizsgálatok végzésében és közreműködik az élelmiszerláncot érintő nemzeti és uniós minőségrendszerekkel kapcsolatos feladatok ellátásában, valamint az Élelmiszermentő Nonprofit Kft., amelynek fő feladata az élelmiszer felajánlások országos koordinációja, információgyűjtés- és megosztás, az élelmiszerfelesleg mérése, a pazarlás csökkentése.

A kormány által elfogadott élelmiszerlánc-biztonsági stratégia alapján szükség van az élelmiszerláncot érintő kritikus kérdésekben a vásárlói tudatosság erősítésére, már gyermekkortól a fogyasztók, továbbá az élelmiszergyártók és forgalmazók szemléletformálására közérthető formában.

A 2019 óta működő KMÉ. A KMÉ védjegyrendszer célja, hogy megkülönböztesse a kiváló minőségű, elsősorban hazai élelmiszereket a kereskedelmi kínálat egyéb termékeitől, és ehhez állami garanciát is nyújtson.

A NÉBIH-ben működik az Országos Járványvédelmi Központ, amely koordinálja az állategészségügyi járványok pl. afrikai sertéspestis vagy a madárinfluenza elleni védekezést.

A NÉBIH működteti, illetve fejleszti az élelmiszerlánc-felügyeleti információs rendszert (FELIR-t), amely tartalmazza a legális élelmiszerlánc-szereplők és tevékenységeik nyilvántartását és kiszolgálja az élelmiszerlánc-felügyeletben résztvevő területi szerveket, továbbá lehetővé teszi az ügyfelek elektronikus ügyintézését. A FELIR, amely nem csak gyűjti,

hanem elemzi is az élelmiszerláncsal kapcsolatos adatokat, komoly értéket képviselhet, az ágazati adatintegráció megvalósulásában és az adatok újrahasznosításában. Az elmúlt években szisztematikusan kiépített IT architektúra a későbbiekben elemenként tovább bővíthető, újabb élelmiszerlánc-biztonsági szakterületekre is kiterjeszthető. A NÉBIH széleskörű, az agrárrium valamennyi szegmensét (állategészségügyi és állatvédelmi, növényegészségügyi és növényvédelmi, állattenyésztési, élelmiszerlánc-biztonsági, élelmiszerfogyasztási, környezeti monitoring stb.) lefedő mennyiségi és minőségi adatot tárol már jelenleg is. Ezáltal a nemzeti vagyonelem egyik meghatározó elemeként hatékonyan hozzájárulhat, kulcs fontosságú szerepet kaphat a közös ágazati adattér létrehozásának megvalósításában.

A NÉBIH rendszeresen közreműködik az AM uniós tagsággal kapcsolatos feladatainak ellátásában (pl. élelmiszeripari szakmai útmutatók kialakítása, aktualizálása, stb.), amelyre a forrás 2023. évtől bázis jelleggel átcsoportosításra kerül az AM igazgatásának költségvetése terhére a NÉBIH javára.

2021 december 18-án kihirdetésre került az egyes energetikai és közlekedési tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXXVI. törvény, amely módosította az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvényt, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvényt, valamint a megújuló energia közlekedési célú felhasználásának előmozdításáról és a közlekedésben felhasznált energia üvegházhatású gázkibocsátásának csökkentéséről szóló 2010. évi CXVII. törvényt. A törvények jogharmonizációs célú módosításának keretében az Európai Unió Tiszta Energia Csomagjának részét képező, a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv rendelkezései kerültek átültetésre (RED II. irányelv). A megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló irányelvvel összefüggő új tagállami hatósági feladatok ellátása a NÉBIH által jelenleg is működtetett bioüzemanyagok és folyékony bio-energiahordozók nyomonkövethetőségi nyilvántartás (BIONYOM), valamint a faanyag kereskedelmi lánc felügyeletével kapcsolatos nyilvántartás (EUTR) fejlesztésével, bővítésével valósul meg.

A NÉBIH alaplétszáma a KÉR megszüntetése miatti érkeztetési feladatok átvételével 4 álláshellyel 875 főre bővült.

millió forintban, egy tizedessel

2. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	15 547,7	10 437,6	5 110,1	871
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételeken)				
Uniós tagsággal kapcsolatos szakmai feladatok ellátása az AM igazgatásától	2,2		2,2	
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				

KÉR megszüntetése miatti érkeztetési feladat átvétele BM-től	18,8		18,8	4
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-150,7		-150,7	
Többlet (jogcímenként)				
RED II. irányelv átültetése miatti üzemeltetési feladatok bővülése	70,0		70,0	
Minimálbér és garantált bérminimum 2022. évi emelésének többlete	1,5		1,5	
2023. évi javasolt előirányzat	15 489,5	10 437,6	5 051,9	875

4. cím Ménesgazdaságok

A cím 2 intézményből áll:

- Állami Ménesgazdaság Szilvásvár
- Bábolna Nemzeti Ménesbirtok

Az intézmények alapfeladatuk keretében ellátják:

- a jelentős nemzeti kincset jelentő shagya arab, lipicai, gidrán továbbá arab telivér, angol telivér méneselek fenntartását,
- az őshonos lófajták génmegőrzési célú tenyésztését azért, hogy a fajták megfeleljenek a rájuk jellemző tradicionális jellegnek és használatnak, így biztosítva a hazai állomány fajtára jellemző értékmérő tulajdonságainak megőrzését,
- egyes lófajták sportcélú tenyésztését, hogy a fajták megfeleljenek a modern kori ló- és lovassport támasztotta nemzetközi igényeknek;
- a fajták fenntartásához szükséges mén-előállítási és ménnevelési feladatokat, a hazai populáció fenntartása és nemesítése érdekében;
- termékenyítő állomások működtetését;
- a fajták teljesítményvizsgálatához szükséges, mén- és kancavizsgák megszervezését, lebonyolítását;
- a magyar lótenyésztés idegenforgalmi célú bemutatását,
- az állomány fenntartásához szükséges takarmány előállítását,
- a tenyésztési cél eléréséhez, illetve a génfenntartáshoz szükséges nagy genetikai értékű mén és kanca egyedek beszerzését,
- fajták hazai nemesítése érdekében szükséges tenyészállat és szaporítóanyag cserét és importot,
- a tenyésztés eredményének hazai és nemzetközi összehasonlító versenyeken történő vizsgálatát,
- lótenyésztési és lovas szakember képzés terén szükséges gyakorlati feladatokat;
- a nemzetközi és hazai versenyek szervezését, lebonyolítását,
- a lovassport, lovasélet hagyományait ápoló múzeum és kiállítások fenntartását,
- a fajtához kapcsolódó lovas hagyományok ápolását, népszerűsítését,
- a műemlék épületgyűttesek állagmegőrzését.

A Bábolna Nemzeti Ménesbirtok létesítményeinek, működési infrastruktúrájának és feltételeinek fejlesztésével kapcsolatos intézkedésekről szóló 2826/2021. Korm. határozat alapján a 2023. évben 650,0 millió forint forrás kerül biztosításra a program megvalósítása érdekében.

A címen 620,6 millió forint bevétel növekedés várható a megemelkedett energiaárak miatti továbbszámolásból, illetve az új kiállítóhely kapcsán.

millió forintban, egy tizedessel

4. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	3 873,5	3 029,6	843,9	183
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételes)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-17,2		-17,2	
Többlet (jogcímenként)				
Bábolna Nemzeti Ménesbirtok létesítményeinek, működési infrastruktúrájának és feltételeinek fejlesztése (2826/2021. Korm. határozat)	650,0		650,0	
Minimálbér és garantált bérminimum 2022. évi emelésének többlete és a 2021. évi emelés korrekciója	30,4		30,4	
Bevételrendezés	620,6	620,6		
2023. évi javasolt előirányzat	5 157,3	3 650,2	1 507,1	183

6. cím Mezőgazdasági középfokú szakoktatás intézményei

Az AM fenntartása alá a 2021/2022-es iskolai tanévben összesen 5 Agrárszakképzési Centrum tartozik, amelyek 57 feladat ellátási helyen végeznek képzést.

A szakképzési rendszer alapvető változása alapján a 2020/2021-es tanévtől az oktatás az Szkt., valamint a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (Szkr.) alapján történik

Az Szkt. 27. §-a (1) a) pontja alapján az állam képviseletében eljárva szakképző intézményt az agrárpolitikáért felelős miniszter, az erdőgazdálkodásért felelős miniszter, az élelmiszeriparért

felelős miniszter, illetve a halgazdálkodásért felelős miniszter alapíthat és gyakorolhatja a fenntartót megillető jogokat, amelyek az Szkr.-ben meghatározottak szerint szakképzési centrum részeként működnek.

Az új szakképzési rendszerben új szemléletű oktatást vezettek be. Ezen struktúra alapelve szerint az iskolai rendszer feladata, hogy széles ágazati szakmai alaptudást és a foglalkoztatók által elvárt kompetenciákat adjon. A további szakmai ismereteket a felnőttképzés, valamint a vállalati továbbképzés rendszerében lehet elsajátítani, teret engedve a valós munkaerőpiaci igényeket kielégítő rövidebb idejű képzéseknek.

A szakképzési rendszer átalakításával az iskolai rendszerű képzésben az új szakképzési rendszert 2020. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben került bevezetésre. Az átalakítás részeként az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) helyét a Szakmajegyzék váltja fel, amelyben 25 ágazathoz tartozó 174 alapszakma szerepel. Alapszakmákat a jövőben kizárólag iskolai rendszerben lehet oktatni.

Az AM kompetenciájába 3 ágazat tartozik:

- Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás (9 alapszakma és 12 szakmairány)
- Élelmiszeripar (18 alapszakma)
- Környezetvédelem és vízügy (2 alapszakma és 4 szakmairány).

Az AM a teljes országot lefedő iskolahálózattal rendelkezik, ahol a 2020/2021-es tanévben megközelítőleg 16 000 diák tanul.

A centrumokban koordináltan, egységes elvek alapján folyik a képzés, amely igazodik a munkaerőpiaci igényekhez. Az agrárképzések során elsajátítható ismeretek azok, amelyek egyben a vidék megtartó erejét hivatottak szolgálni, ezzel biztosítva jövő generációjának helyben maradását. A gyakorlatorientált képzések a vidék jövője szempontjából kiemelt fontosságúak. Az egységes és országos szinten koordinált ágazati szakképzés ugyanis kiszolgálja a gazdálkodók, mezőgazdasági vállalkozók igényeit, alapját adja a szakmai műveltség terjesztésének, a közép- és felsőoktatásnak, a tudományos kutatásnak is. A vidéki lakosság művelődésének, a polgárosodás megvalósításának alapfeltétele a fiatalok felkészítése a vidéki, a mezőgazdasági tevékenység végzésére. A kormány nemzeti programjában a vidékfejlesztés, az élelmiszeripar fejlesztése, valamint az ennek érdekében megvalósítandó oktatás, képzés fejlesztése továbbra is elengedhetetlen feladat.

Az Északi ASzC Tokaji Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégium fenntartói joga 2021. augusztus 16-tól az egyes felsőoktatási intézmények és egyes közfeladatot ellátó közérdekű alapítványok működéséhez szükséges feltételek és forrás biztosításáról szóló 1413/2021. (VI. 30.) Korm. határozat 20. pontjában meghatározottak alapján a Tokaj-Hegyalja Egyetemhez került átadásra, ezzel egyidejűleg a feladat ellátáshoz szükséges források bázis jelleggel átcsoportosításra kerültek.

Az Alföldi Agrárszakképzési Centrumhoz tartozó ceglédi Török János Mezőgazdasági és Egészségügyi Technikum és Szakképző Iskola, a karcagi Szentannai Sámuel Középiskola és Kollégium, illetve a törökszentmiklósi Székács Elemér Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola 2020. augusztus 31. napjával átadásra került a Magyar Református Egyházrészére, melynek következtében 2023-ban az 1 056,1 millió forint bázis jelleggel átcsoportosításra került a Belügyminisztérium részére.

A bevételek tekintetében 169,2 millió forint csökkenés mutatkozik a címen a Szabóky ösztöndíj kifutó jellegére tekintettel.

millió forintban, egy tizedessel

6. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	29 210,0	5 079,2	24 130,8	4148
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételeken)				
Tokaji Mezőgazdasági Technikum Szakképző Iskola és Kollégium tagiskola átadása a Tokaj-Hegyalja Egyetem részére	-232,5		-232,5	-44
Református Egyház részére átadott 3 szakképző iskola támogatási előirányzata	-1 056,1		-1 056,1	
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-478,1		-478,1	
Többlet (jogcímenként)				
1220/2020. (V. 14.) Korm. határozat az Arany János Tehetséggondozó Programban és az Arany János Kollégiumi Programban nyújtott ösztöndíj kifizetéséhez szükséges többletforrás	46,5		46,5	
A Kenderesi Mezőgazdasági Technikum, Szakképző Iskola tetőfelújítása	140,9		140,9	

Minimálbér és garantált bérminimum 2022. évi emelésének többlete és a 2021. évi emelés korrekciója	320,8		320,8	
Bevételrendezés	-169,2	-169,2		
2023. évi javasolt előirányzat	27 782,3	4 910,0	22 872,3	4104

7. cím Magyar Mezőgazdasági Múzeum és Könyvtár

Az intézmény egyedülálló, országos feladatot tölt be 2023. évben is az ország agrárremlékeinek megőrzésében, a hungarikumok bemutatásában, a hagyományok ápolásában.

A közművelődésben betöltött szerepe túlmutat az ágazat érdekein, a nemzeti múlt, a vidék és a mezőgazdaság történelmének bemutatása mellett a tudományos kutatás, az információs rendszer szélesítésének elengedhetetlen intézményét alkotja. Nemzetközi kapcsolataival, a külföldi tudományos lapok, kiadványok terjesztésével a termelés fejlesztésének fontos bázisa.

Modern kiállítási koncepcióval, a jelenlegi aktuális kutatási eredmények beépítésével, a látogatóknak élményt nyújtó megoldásokkal ezeket a kiállításokat a szabadidő kulturált eltöltése, az élethosszig tartó tanulás, a nemzeti identitás fejlesztésének kiváló eszközévé teszi.

Az MMgMK könyvtára országos feladatkörű, nyilvános, tudományos szakkönyvtár. Itt található a magyar agrárágazat legjelentősebb szakkönyvtári gyűjteménye, több mint 180 ezres könyvállománnyal. A könyvtár egyben a FAO letéti könyvtára, gyűjti, feldolgozza, tárolja és szolgálja az ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezetének kiadványait. A könyvtár a magyar agrárágazat legjelentősebb szakkönyvtári gyűjteménye mellett, egyben Közép- és Kelet-Európa agrárkulturális központja.

A kulturális ágazatot érintő bérfejlesztésről szóló 682/2021. (XII. 6.) Korm. rendelet szerinti a kulturális foglalkoztatottak 2022. január 1-ig visszamenőlegesen 20%-os béremelésben részesülnek, melynek bázis jellegű megtervezése következtében a 2023. évi támogatási előirányzat 102,6 millió forinttal megemelésre került.

millió forintban, egy tizedessel

7. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	734,9	155,0	579,9	146
Változások jogcímenként:				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételeken)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				

Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-12,4		-12,4	
Többlet (jogcímenként)				
Kulturális foglalkoztatottak béremelése	102,6		102,6	
2023. évi javasolt előirányzat	825,1	155,0	670,1	146

10. cím Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ (NBGK)

A tárca 2019. június 1-jével a Haszonállat-génmegőrzési Központ Növényi Diverzitás Központba való beolvasztásával létrehozta a Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központot. Ezzel egy olyan központi intézmény jött létre, amely mind a növényi, mind a haszonállat génmegőrzés terén meghatározó, és amelynek kiemelt feladata egyrészt génmegőrzési program és stratégia végrehajtása), ezáltal az állami szerepvállalás jelentős megerősítése a genetikai erőforrások megőrzésében, másrészt a hazai génmegőrzési feladatok országos szintű szakmai koordinációja, mindezzel párhuzamosan az állami génbanki hálózat kialakítása.

Az NBGK feladatai:

Magyarország legnagyobb mezőgazdasági génbanki gyűjteménye található az NBGK-ban. A nemzetközi szinten is elismert szakmai munkát végző intézmény mintegy 57 000 unikális génbanki tétel, 133 000 génbanki minta megőrzését biztosítja és ezzel a világ 17. legjelentősebb mezőgazdasági génbankjaként tartják számon. Az intézmény feladata az országos szántóföldi és zöldségnövény génbanki gyűjtemények fejlesztése, emellett az intézmény új feladata a növényi génmegőrzési tevékenységek szakmai koordinációja, illetve egy országos szintű növényi génbanki hálózat kialakítása.

Az intézmény fontos feladata ugyanakkor a régi tájfajták köztermesztésben való újbóli elterjesztése. Mivel ezek nem nagyüzemi, hanem kisüzemi, illetve családi vállalkozások számára jelentenek ideális választékot, több kézimunkával, de lényegesen kevesebb vegyszerhasználattal termelhető fajták, termesztésbe vonásuk többek között elősegíti a minőségi élelmiszerellátást, a biogazdálkodást és munkahelyeket teremt, csökkentheti falvainkban a munkanélküliséget. Mindemellett a hazai kultúrflóra takarmányozásra alkalmas növényi genetikai erőforrásait felhasználva hozzájárul a hazai GMO-mentes takarmányozás alapjainak megteremtéséhez.

A háromszintű (génvédelem, génmegőrzés, génmentés) haszonállat-génmegőrzési rendszer biztonságos és gazdaságilag is hatékony működtetéséhez – a hatósági, nyilvántartási feladatokon túl – szükséges a szakmai koordináció, amely költségvetési keretek közt működő háttérintézmény létrehozásával volt megvalósítható. Az említetteken túl, önálló költségvetési szervként szerepe van az egyes alrendszerek (génbankok, tenyészetek, termelő állományok) létrehozásában, működtetésében, a régi magyar haszonállatfajtákkal kapcsolatos oktatási, kutatási és bemutatási feladatok ellátásában, termelési célú mintaintegrációk, helyi, kistérségi vagy nagyobb régióra kiterjedő haszonállat-génmegőrzési programok szervezésében, továbbá hazai és nemzetközi kapcsolatok kialakításában és ápolásában.

Az intézmény kutatási és tenyésztési feladatai mellett egyes régi magyar fajták megőrzésének központi intézménye, a kezdetektől mind a mai napig. Tevékenységéhez tartozik a kárpát-medencei haszonállat-tájfajták génmentési programjának szervezése és nukleusz állományaik kialakítása (Géngyűrű program), a haszonállatok és a mézelő méh

GMO-mentes takarmányozási feltételeinek kutatása, fejlesztése és gyakorlati alkalmazása, hazai kultúrnövény-fajták és takarmány-alapanyagok felhasználásával.

millió forintban, egy tizedessel

10. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	1 649,8	185,3	1 464,5	230
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételesen)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-19,2		-19,2	
Többlet (jogcímenként)				
Minimálbér és garantált bérminimum 2022. évi emelésének többlete és a 2021. évi emelés korrekciója	18,1		18,1	
2023. évi javasolt előirányzat	1 648,7	185,3	1 463,4	230

12. cím Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ)

Az OMSZ az Országos Meteorológiai Szolgálatról és a meteorológiai tevékenységről szóló 353/2021. (VI. 24.) Korm. rendelet 4. és 6. §-aiban rögzített feladatok és hatáskör alapján végzi munkáját. Ennek keretében földfelszíni, magas légköri és távérzékelési meteorológiai mérő-, észlelő-, távközlési és adatfeldolgozó rendszert üzemeltet, tart fenn és fejleszt, a mért adatokat adatbázisában tárolja, archiválja.

A saját meteorológiai alapadataiból és nemzetközi megállapodások alapján átvett adatokból, számításokból – ideértve a klimatológiai tevékenységet is – további számításokat, elemzéseket és előrejelzéseket készít.

A Kárpát-medence területére nagy tér- és időbeli felbontással modell előrejelzéseket készít, elsősorban a meteorológiai veszélyjelzési feladatok ellátása érdekében, és az ehhez kapcsolódó időjárás-előrejelző modelleket, valamint a szükséges informatikai infrastruktúrát fejleszti és működteti.

Élet- és vagyonvédelmi előrejelzéseket ad ki, árvíz- és belvízvédelmi célokra részletes meteorológiai előrejelzéseket készít, repülésmeteorológiai előrejelzéseket és időjárási veszélyjelzéseket ad a közforgalmi polgári repülés részére.

Együttműködés keretében meteorológiai szolgáltatást biztosít a Magyar Honvédségnek. Nemzetközi megállapodások alapján a mért és észlelt adatokat a meteorológiai szervezeteknek átadja és tőlük átveszi.

Az OMSZ a szabad vízen való tartózkodás alapvető szabályairól szóló 46/2001. (XII. 27.) BM rendelet alapján április 1-jétől október 31-ig a balatoni, a velencei-tavi és a tiszai-tavi viharjelzések meteorológiai kiszolgálására vihar-előrejelző szolgálatot üzemeltet.

Felelős a Paksi Atomerőmű meteorológiai kiszolgálásáért, ideértve a mérést, mérőeszköz karbantartást, az általános előrejelzést és a vészhelyzeti meteorológiai biztosítást is.

Az OMSZ végzi az országos jégkár-mérséklő rendszer meteorológiai kiszolgálását, jégvalószínűség figyelmeztetést és előrejelzést készít a rendszert működtető Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (Agrárkamara) részére.

Rendszeres tájékoztatást nyújt interneten keresztül a legfontosabb meteorológiai adatokról, rövid-, közép- és hosszú távú előrejelzésekről. Időjárási veszélyhelyzetekkel összefüggésben az élet-, egészség-, vagyon-, katasztrófavédelmi és egyéb kárelhárítást érintő kérdésekben azonnal tájékoztatja a lakosságot, illetve az ilyen irányú intézkedésekre feljogosított szerveket. Üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos adatszolgáltatásnál hatósági feladatokat gyakorol.

Az OMSZ ellátja az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat minőségirányítási és adatközponti feladatait. Nemzetközi szerződésekből eredő jelentési kötelezettségének teljesítése érdekében előkészíti a környezeti levegő minőségének állapotára vonatkozó adatokat, légszennyező anyagokra vonatkozóan emissziós leltárt készít és vezet.

Az Európai Unió rendeletben döntött a Copernicus földmegfigyelési program létrehozásáról és végrehajtásáról. A szolgáltatások között szerepel egy átfogó, globális környezeti adatbázishoz való ingyenes hozzáférés, amely lehetővé teszi a szisztematikus, operatív adatok elérhetőségét az európai nemzetállamok, ezen belül Magyarország és állampolgárai, vállalkozásai számára. A Copernicus program keretében – a 1159/2013. számú uniós direktíva értelmében – a tagállamok meteorológiai adatai ingyenesen elérhetővé válnak (ún. nyílt adatpolitika).

A 2021. évtől Magyarországon is megvalósult, a meteorológiai adatok, információk hatékony felhasználását lehetővé tevő, széleskörű és ingyenes adatelérést biztosító információs rendszer kiépítése, amely hiteles meteorológiai adatokkal segíti a mindennapi termelő tevékenységet.

Az egyes agrártárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi LX. törvény 4. §-a módosítja a légiközlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvényt, a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén elveszi a repülésmeteorológiai feladatot a HungaroControl-tól, az Országos Meteorológiai Szolgálatról és a meteorológiai tevékenységről szóló 353/2021. (VI. 24.) Korm. rendelet 16. §-a pedig meteorológiai szolgáltatóként a polgári célú meteorológiai megfigyelőállomás (MWO), a repülőtéri meteorológiai iroda (AMO) és a légiforgalmi meteorológiai állomás (AMS) funkciók ellátására Magyarország légtérében az OMSZ-t jelöli ki.

A hazai repülésmeteorológiai kiszolgálás fentiek értelmében teljes egészében az OMSZ-hoz került, a megvalósítás érdekében 2022. január 1-jétől az OMSZ a HungaroControl minden repülésmeteorológiai tevékenységét és az ehhez kapcsolódó összes olyan humán és tárgyi erőforrását, illetve jogát és kötelezettségét átvette, amely a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér működéséhez, valamint a magyar légtérben a légiforgalmi szolgáltatások biztosításához szükséges. A repülőtéri meteorológiai állomás üzemeltetési költségei és a repülésmeteorológiai kiszolgáláshoz szükséges egyéb költségek miatt az OMSZ kiadási és bevételi előirányzatai 850,0 millió forinttal megemelésre kerültek. A repülésmeteorológiai szolgáltatások egységesítése a központi költségvetést nem terheli, az ezzel kapcsolatos költségeket az EuroControl finanszírozza.

A HungaroControl és az OMSZ megállapodása alapján a munkavállalók érdekeit szem előtt tartva és a repülésmeteorológiai kiszolgálás folyamatosságának biztosítása érdekében a repülésmeteorológiai szolgáltatásban dolgozó munkatársak kivétel nélkül jogutódlással az OMSZ állományába kerültek. Ennek érdekében az Országos Meteorológiai Szolgálat alaplétszámának módosításáról, valamint az alaplétszámba tartozó álláshelyek besorolási kategória módosításának engedélyezéséről szóló 4162/2021. Korm. határozat alapján az OMSZ alaplétszáma 2022. január 1-jével 188 főről 208 főre módosult.

millió forintban, egy tizedessel

12. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	1 777,9	202,7	1 575,2	188
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételesen)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-26,4		-26,4	
Többlet (jogcímenként)				
Bevételrendezés	850,0	850,0		
2022. évi létszámváltozások átvezetése				20
2023. évi javasolt előirányzat	2 601,5	1 052,7	1 548,8	208

14. cím Nemzeti park igazgatóságok

A címhez tíz nemzeti park igazgatóság tartozik:

- Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság
- Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság
- Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
- Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság
- Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
- Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság
- Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet alapján az Igazgatóságok feladat- és hatásköre rendkívül összetett: tevékenységük tervezéssel, irányítással, kezeléssel és fenntartással kapcsolatos feladatokra egyaránt kiterjed. Ellátják a természetvédelmi kutatással és az élőhelyek és élettelen természeti értékek fenntartásával, rehabilitációjával kapcsolatos hazai és nemzetközi kötelezettségből adódó feladatokat. Felelősek az országos jelentőségű védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezeléséért, elkészítik az országos jelentőségű védett természeti területek kezelési terv dokumentációját, a Natura 2000 területek fenntartási terveit. A környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságok megkeresése esetén közreműködnek a természetvédelmi hatósági, szakhatósági, valamint természetvédelmi szakkérdéseket érintő eljárásokban és együttműködnek a kulturális örökségvédelmi hatóságokkal.

Véleményezési jogkörük van a működési területüket érintő területfejlesztési koncepciók, programok, a területrendezési tervek, a településképi arculati kézikönyveket, a helyi településképi rendeleteket, valamint a településrendezési eszközöket tekintetében. A településrendezési eszközök, továbbá a megyei területi tervek esetében adatszolgáltatási feladatkört is ellátnak. Közhatalmi jogkörrel rendelkeznek a Természetvédelmi Őrszolgálat működtetésére, a védett természeti értékek és területek őrzésére, az erdővagyon és a természetvédelmi szempontból értékes növény- és állatvilág, valamint a földtani képződmények védelmére. Megállapítják az egyedi tájértékeket és gondoskodnak a nyilvántartásba vételükről is. Az Igazgatóságok által működtetett 262 fős Természetvédelmi Őrszolgálat területi illetékessége kiterjed az ország teljes közigazgatási területére, hatásköre pedig a természeti örökség védelmére is. Kiemelt feladata közel 850 000 hektár egyedi jogszabállyal létesített országos jelentőségű védett természeti terület, az ezzel átfedésben levő 2 millió hektár Natura 2000 terület őrzése, megóvása, károsításának, veszélyeztetésének megelőzése.

Fentieken túlmenően ellátják a rájuk bízott állami vagyonnal kapcsolatos kezelői feladatokat. Az őshonos és régen honosult állatfajták, illetve veszélyeztetett állatfajták és ezek génkészleteinek védelmében, jelentős szerepet vállalnak ezen mezőgazdasági állatfajok és -fajták megőrzésében.

Az Igazgatóságok a 2022. évben is folytatják a vagyonkezelésükben lévő erdőterületeken és a vadászatra jogosultságuk alá tartozó vadászterületeken az erdők- és a vadállomány természetvédelmi célú kezelését, valamint továbbra végezik az inváziós fajok irtását.

Az Igazgatóságok ellátják továbbá a természetvédelmi kutatással, az élőhelyek kialakításával és fenntartásával, valamint a sérült, károsodott élőhelyek helyreállításával, rehabilitációjával kapcsolatos feladatokat, vezetik a működési területükön lévő védett természeti területek és természeti értékek nyilvántartását, gondoskodnak a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, illetve működtetik a feladatkörükkel összefüggő területi monitoring és információs rendszert, együttműködnek más információs és ellenőrző rendszerekkel.

Fentieken túl az Igazgatóságok a természetvédelmi célok és eredmények bemutatása érdekében egyre hangsúlyosabb feladatokat látnak el a természetvédelmi bemutató, ismeretterjesztő, oktatási célú, valamint ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények minősítésével, fenntartásával és működtetésével.

Az Igazgatóságok működése a legtöbb esetben a gazdaságilag elmaradott vidéki térségekre koncentrál, ezeken a területeken esetenként egyedüli munkaadók. Mérhető gazdasági hozadéka és népességmegtartó ereje van az általuk elnyert forrásokból történő fejlesztéseknek. A 2020. évtől megújult az Igazgatóságok működése, hatályba lépett a Szervezeti és Működési Szabályzatuk, amelyeknek hatására az egyes tájegységek feladatellátása bővült.

A 2023. évre az Igazgatóságok bevételi előirányzata megemelésre került az ökoturisztikai bevételekből, új látogatóközpontokból, bemutatóközpontokból (pl. Bükki Csillagda, turistaházak, Denevérmúzeum stb.) származó bevételek növekedése miatt, ezen túlmenően az előző évhez hasonlóan agrártámogatásokból, valamint a vagyonkezelt területek bérbeadásából származnak bevételeik.

Az Igazgatóságok létszáma 16 fővel került megemelésre. A KÉR megszűnése miatti érkeztetési feladatok átvételével összefüggésben 2 fő álláshely került átvételre, ezen túlmenően az Igazgatóságok szakmai feladatainak bővülése miatt további 14 álláshely került biztosításra.

millió forintban, egy tizedessel

14. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	13 214,0	6 071,1	7 142,9	1 330
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételeken)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
KÉR megszüntetése miatti érkeztetési feladat átvétele BM-től	8,6		8,6	2
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-176,7		-176,7	
Többlet (jogcímenként)				
Minimálbér és garantált bérminimum 2022. évi emelésének többlete és a 2021. évi emelés korrekciója	15,3		15,3	
Bevételrendezés	280,9	280,9		
2022. évi létszámváltozások átvezetése				14
2023. évi javasolt előirányzat	13 342,1	6 352,0	6 990,1	1 346

17. Cím Nemzeti Földügyi Központ (NFK)

A kormány az NFK létrehozásáról döntött a Nemzeti Földügyi Központ létrehozásáról szóló 1150/2019. (III. 25.) Korm. határozatával. Az NFK a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet általános jogutódjaként 2019. július 1-jével jött létre, a Nemzeti Kataszteri Program Nonprofit Kft. megszűnésével és feladatai NFK általi ellátásával, az erdészeti igazgatási feladatok NÉBIH-től történő átvételével, valamint a hazai vízgazdálkodás öntözési célt szolgáló fejlesztési javaslatairól szóló 1426/2018. (IX. 10.) Korm. határozat végrehajtásával összefüggő intézkedésekről szóló 1800/2018. (XII. 21.) Korm. határozat 3. pontja szerinti öntözési ügynökségnek az NFK szervezetén belüli létrehozásával.

A Nemzeti Földügyi Központ működésének megkezdéséhez szükséges egyes feladatokról szóló 1393/2019. (VI. 28.) Korm. határozat alapján 2019. október 15-től ellátja a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer működtetésével kapcsolatos feladatokat. 2020. március 1-jétől a Nemzeti Földügyi Központ körzeti erdőtervezési feladatainak megkezdéséhez szükséges kormányrendeletek módosításáról szóló 29/2020. (II. 28.) Korm. rendelet alapján a körzeti erdőtervezési feladatok az erdészeti hatáskörben eljáró megyeszékhely szerinti járási hivataloktól átkerültek az NFK-hoz.

A Nemzeti Földügyi Központ feladatairól szóló 158/2019. (VI. 28.) Korm. rendelet 3.§ j) pontja, illetve a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10.§ (2a) bekezdése értelmében 2021. január 1. napjától kezdődően az NFK a mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízellátási rendszer esetében országos illetékességgel vízügyi hatóságként, vízvédelmi hatóságként, valamint szakhatóságként jár el, mint öntözési igazgatási szerv, emellett teljes körűen ellátja a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényben foglalt mezőgazdasági öntözési célú kutakkal kapcsolatos hatósági feladatokat, valamint az ezen hatósági feladatokhoz kapcsolódó ügyfélszolgálati tevékenységet.

Az NFK közreműködik az agrár-vidékfejlesztésért felelős és a földügyért felelős miniszter feladatainak megvalósításában.

Az NFK a feladatait a Nemzeti Földügyi Központ feladatairól szóló 158/2019. (VI. 28.) Korm. rendelet alapján látja el.

Az NFK – a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. törvényben meghatározott tulajdonosi joggyakorló szervezetként való működése mellett – a kormány által kijelölt

- földügyi és agrár-földmérési, térinformatikai igazgatási szervként,
- birtokrendezési eljárásokat koordináló szervként,
- öntözési igazgatási szervként,
- erdőgazdálkodási igazgatási szervként jár el.

Az NFK hatósági feladatellátása nem keletkeztet közhatalmi bevételt, azonban az erdészeti digitális térképi adatszolgáltatásból és öntözés üzemeltetésből tartós bevétele keletkezik, így az előbbi bevételi változások átvezetésre kerülnek az intézmény 2023. évi költségvetési előirányzatain.

Az NFK 2022. évre tervezett alaplétszámához tartozó álláshelyeinek száma 407 fő volt. A KÉR megszüntetése miatt az érkeztetési feladatok ellátása érdekében a kormány 2 alaplétszámba tartozó álláshelyet hagyott jóvá, így 2023. évre 409 álláshelyre módosult az intézmény alaplétszáma.

millió forintban, egy tizedessel

17. cím	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Átlagos statisztikai állományi létszám (fő)
2022. évi eredeti előirányzat	4 408,1	31,6	4 376,5	407
<i>Változások jogcímenként:</i>				
Intézménytől átvett/átadott feladat (tételelesen)				
Fejezeti kezelésű előirányzatról átvett feladat (tételes felsorolás)				
egyéb változások (egyszeri feladat kivétele, stb.)				
KÉR megszüntetése miatti érkeztetési feladat átvétele BM-től	9,4		9,4	2
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-66,5		-66,5	
Többlet (jogcímenként)				
Bevételrendezés	4,4	4,4		
2023. évi javasolt előirányzat	4 355,4	36,0	4 319,4	409

III.2. Fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

20/1 Környezet- és természetvédelmi feladatok alcím

Szigetközi ökológiai monitoring feladatok támogatása

Magyarország és Szlovákia közös monitoring rendszert és adatcserét működtet a Szigetközben és a Csallóközben a két ország között 1995. április 19-én létrejött megállapodásban rögzített vízmegosztás ellenőrzésére és a környezeti hatások megfigyelésére.

A monitoring tevékenység folytatása a bős–nagygyarosi jogvita keretében a szlovák–magyar szigetközi környezeti monitoring működtetése és finanszírozása érdekében szükséges kormányzati intézkedésekről szóló 1941/2017. (XII. 11.) Korm. határozat alapján történik. A közös monitoring fő célja, hogy kölcsönösen rögzítse és értékelje a hatásterület környezeti állapotában bekövetkező változásokat. A szigetközi monitoring keretén belül történő adatcsere célja pedig az, hogy a két fél kölcsönösen tájékoztassa egymást a mérési eredményekről, a monitorozásba bevont paraméterek alakulásán keresztül a környezeti állapot alakulásáról.

A tárca biztosítja a magyar oldalon lévő hatásterület környezeti monitoringjának működtetését, az adatcserét és a monitoring felelősök éves találkozásán a két ország közti párbeszédet.

A szlovák-magyar megállapodás, illetve a kapcsolódó szabályzat szerinti feladatok az alábbiak:

- felszíni vízminőségi, hidrobiológiai és mederüledék vizsgálatok,
- felszín alatti vízminőségi vizsgálatok hidrogeológia,
- talajvízszint mérések,
- talajnedvesség mérések,
- kavicsfelszín térképezés,
- erdészeti vizsgálatok,
- botanikai és zoológiai monitoring,
- koordináció és szintézis.

Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft. szakmai feladatainak támogatása

Az egyes állami tulajdonban álló gazdasági társaságok felett az államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét gyakorló személyek kijelöléséről szóló 1/2022. (V. 26.) GFM rendelet szerint a Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft. (Nonprofit Kft.) feletti tulajdonosi joggyakorló az AM.

A Nonprofit Kft. közhasznú feladatokat lát el a Világörökség részét képező Hortobágyon, jelenleg közel 8000 hektár földterület természetvédelmi kezelésének felelőse. A Nonprofit Kft. őshonos háziállat fajok és fajták állományával látja el az általa hasznosított területek természetvédelmi célú kezelését. Hazánkban a Nonprofit Kft. az egyik legnagyobb ökológiai gazdálkodást folytató szervezet. Fenntartja továbbá az 1671. óta létező Máta Ménest, a legnagyobb nõiusz ló törzsállománnyal. Jelentős egyedszámban magyar szürke szarvasmarhát, bivalyt és racka juhot tart, amellyel természetvédelmi kezelési feladatokat lát el. Emellett más őshonos fajokat és fajtákat is bemutat a Pusztai Állatparkban.

A Nonprofit Kft. kiemelt feladatai:

- a kincstári tulajdonú védett természeti értékek és műemlékek megőrzése, szükség szerint helyreállítása, fenntartása, fejlődésük biztosítása,
- a tájra jellemző természeti rendszerek megóvása, a tájképi elemek fennmaradásának biztosítása,

- kipusztulás által veszélyeztetett, védett őshonos háziállatok génbankjának in situ megőrzése,
- a kulturális örökség, a pásztorhagyományok óvása, feltárása, megőrzése,
- természetvédelemmel harmonizáló gazdálkodási módok kialakítása, népszerűsítése.

Környezetvédelmi pályázatok támogatása

A támogatás nyújtásának szakmai célja a nemzetközi nyertes, környezetvédelmet megcélzó pályázatok támogatása, azon belül is kiemelten az önrész és a társfinanszírozás biztosítása, az árfolyamkockázatok kezelése, a pályázat lezárása utáni időszakra előírt feladatok ellátása, valamint a pótlólagosan felmerült költségekhez történő hozzájárulás nyújtása.

A támogatás nyújtásának előzménye a LIFE integrált és hagyományos projektek megvalósításához szükséges költségvetési feltételek megteremtéséről szóló 1072/2017. (II. 10.) Korm. határozat (1072/2017. (II. 10.) Korm. határozat), melynek értelmében a 2017. évi pályázati időszaktól kezdődően lehetőség nyílik állami hozzájárulás igénylésére az Európai Bizottság által kiírt LIFE pályázatok önréjéhez. Az 1072/2017. (II. 10.) Korm. határozat tárgyát olyan kiemelkedő jelentőségű természetvédelmi, környezetvédelmi és klímavédelmi fejlesztések képezik, amelyek nagyrészt európai uniós, kisebb részében pedig hazai források felhasználásával valósulhatnak meg, de a tagállami szakpolitikák végrehajtásához is jelentős mértékben hozzájárulnak. A fejlesztések megvalósulása – azok közvetlen szakmapolitikai, illetve európai uniós tagállami kötelezettségeink teljesítése tekintetében jelentkező hasznukon túl – jelentős összegű európai uniós többletforrás mozgósítását eredményezi.

Az 1072/2017. (II. 10.) Korm. határozat 2. pontjának megfelelően, az Európai Bizottság által elfogadott LIFE integrált projekt részletes előterjesztését a kormány az 1683/2018. (XII. 15.) Korm. határozat által elfogadta, mely biztosítja a központi költségvetési forrást a 2019-2026 közötti időszakra a környezetvédelmi LIFE integrált projekt végrehajtásához.

Természeti értékek védelme

A támogatás felhasználásának célja a védett és védelemre tervezett természeti értékek és területek állapotfelmérése, valamint a természetvédelmi kezelési intézkedések meghatározása hazai, nemzetközi és uniós jogszabályokban előírt kötelezettségek teljesítése céljából. A természetvédelemért felelős miniszter gondoskodik a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (1996. évi LIII. törvény) alapján a természet védelmével kapcsolatos állami kutatások tervezéséről, koordinálásáról, az állapot-felvételi és folyamatos információs, megfigyelő és értékelő (monitoring) rendszerek kialakításáról, működéséről. Emellett feladat az Európai Unió madárvédelmi, valamint élőhelyvédelmi irányelveinek rendelkezései szerinti jelentéstételhez kapcsolódó adatgyűjtés is. Ennek megfelelően a 1996. évi LIII. törvény alapján:

- a természetvédelmi érdekből eseti jelleggel elrendelt hatósági korlátozásokhoz, illetve a védett állatokhoz, vagy azok megóvásához kapcsolódó igények és feladatok, valamint az azokkal összefüggésben felmerülő adminisztratív költségek finanszírozása,
- a védett és védelemre tervezett természeti területek, védett értékek állapotfelméréséhez kapcsolódó adatgyűjtési és adatkezelési, költségek finanszírozása,
- a természetvédelmi kezeléssel kapcsolatos intézkedések megalapozásához és végrehajtásához szükséges költségek finanszírozása,
- a természetvédelmi fejlesztési célok, prioritások, valamint a fejlesztési irányok megvalósításával kapcsolatos feladatok finanszírozása történik.

Természetvédelmi pályázatok támogatása

Ezen támogatási formának a természetvédelmi szakterületet érintően van kiemelkedő szerepe. Ez alapján valósul meg az uniós és egyéb nemzetközi források minél szélesebb körű kihasználása, tekintettel arra, hogy a legtöbb nemzeti park igazgatósági fejlesztés csak uniós források bevonásával jöhet létre.

A támogatás elsősorban a nyertes pályázatok (európai uniós alapok: LIFE hagyományos és integrált projektek, INTERREG, különböző OP-k) finanszírozását szolgálja, kiemelten az önrész/társfinanszírozás biztosítását, az árfolyamkockázatok kezelését, a pályázat lezárása utáni időszakra előírt feladatok ellátását, illetve a pótlólagosan felmerült költségek forrásának megteremtését. Főbb kedvezményezettek az Igazgatóságok, de emellett néhány pályázat esetében más költségvetési szervek, megfelelő minőségű természetvédő társadalmi szervezetek és közalapítványok, illetve gazdasági társaságok is lehetnek.

Az 1683/2018. (XII. 15.) Korm. határozat alapján, a jogcímhez kapcsolódó önrész felhasználásával 2019. évben elkezdődött „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” című LIFE integrált projekt megvalósítása. A projekt átfogó célja hazánk természeti tőkéjének kiemelkedő elemét képviselő természetes és természetközeli gyepek közösségi jelentőségű természeti értékeinek országos léptékű megőrzése, helyreállítása konkrét területi beavatkozásokkal, társadalmi ismertségük és elfogadottságuk javítása, illetve az érintett Natura 2000 területeken gazdálkodók és más szereplők bevonása az értékek megőrzésébe. A 8 évig futó, 5423,0 millió forint költségvetésű projekthez a teljes költségvetés 40%-áig terjedő önrészt a magyar állam biztosítja évről-évre külön meghatározott összegben a projektgazda Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft., a partnerként résztvevő Igazgatóságok, más költségvetési szerv, megfelelő minőségű természetvédő társadalmi szervezetek, illetve állami tulajdonú gazdasági társaság részére.

Környezeti elemek védelme

Szintén ezen alcímen megtervezett támogatásból kerül finanszírozásra a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény szerinti környezetvédelemmel kapcsolatos állami feladatok közül számos olyan feladat, amely uniós vagy hazai jogszabályi kötelezettségeken alapul (pl.: a környezetet alkotó elemek védelméhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása a levegőt, a vizet, a talajt, az élővilágot vagy a művi környezetet érintő feladatok, valamint az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer működtetése esetében). Mindezek mellett ezen jogcím olyan környezetvédelmi célokra is fedezetet nyújt (pl.: a környezeti tudatosság, a jövő generációinak környezeti nevelése, a környezetkímélő technológiák térhódításának elősegítése és minden, a szakterületet érintő megjelenés), amely lehetőséget teremt arra, hogy a jövőbeni fejlesztési célok, prioritások és stratégiai irányok megvalósításra kerüljenek.

Az Országos Levegőterhelés-csökkentési Program végrehajtásával és a levegőminőség javításával kapcsolatos kiadások

Az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről szóló uniós irányelvből eredő új kötelezettségek teljesítésére a kormány elfogadta az OLP-t. Az új program minden jelentős légszennyező anyag vonatkozásában országos kibocsátási célértékeket határoz meg, melyek elérése érdekében több szektorra vonatkozóan intézkedéseket tartalmaz. A korábbi PM₁₀ Program folyamatban lévő intézkedései az új program részévé váltak, így ezek mellett az OLP új intézkedései tárcánk feladatkörébe tartozó feladatainak végrehajtását is finanszírozza.

A közlekedés, az ipar, az energiatermelés, a mezőgazdaság és a lakosság által kibocsátott levegő-szennyezőanyagok csökkentésére szolgáló intézkedések célja az emberi egészség és az ökoszisztémák megóvása, a környezet védelme, a gazdaság működése és fejlődése, a társadalom anyagi-szellemi fejlődésének hosszú távú biztosítása mellett. Az intézkedési programok fő célkitűzése a környezeti levegő minőségének javítása, az emberi egészséget és a természeti környezetet veszélyeztető légszennyezettség kialakulásának megelőzése.

Állami génmegőrzési feladatok támogatása

Ezen jogcímen a növényi génmegőrzés és az őshonos haszonállatok génforrásainak védelmével kapcsolatos tevékenységet folytató költségvetési szervek, kutatóintézetek, felsőoktatási intézmények, gazdasági társaságok, civil szervezetek és természetes személyek részére vissza nem térítendő támogatás adható.

A 2023. évre tervezett támogatás túlnyomó része, az egyes génmegőrző intézmények fejlesztésének és kiemelt programjainak támogatásáról szóló 1049/2018. (II. 20.) Korm. határozatban foglaltak végrehajtását szolgálja.

Stratégiai zajtérképekkel és intézkedési tervekkel kapcsolatos feladatok ellátása

A jogcím célja a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 2002/49/EK irányelv (a továbbiakban: irányelv) szerinti települési stratégiai zajtérképek és zajcsökkentési intézkedési tervek ötévenkénti felülvizsgálatához szükséges források biztosítása.

Az irányelv 2007. évtől kezdődően stratégiai zajtérkép és zajcsökkentési intézkedési terv készítésének és ötévenkénti felülvizsgálatának kötelezettségét írja elő a nagyforgalmú közlekedési létesítményekre (fő közutak, vasútvonalak és fő repülőtér) és a sűrűn lakott városias területekre (Budapest és vonzáskörzetéhez tartozó 21 település, továbbá 7 vidéki nagyváros). Az irányelvet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet, valamint a stratégiai zajtérképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól szóló 25/2004. (XII. 20.) KvVM rendelet ülteti át a hazai jogrendszerbe.

A megtervezett támogatás a stratégiai zajtérképek és intézkedési tervek jövőbeni felülvizsgálatához szükséges intézkedésekről szóló 1794/2019. (XII. 23.) Korm. határozatban foglaltak végrehajtását biztosítja.

Környezet- és természetvédelmi feladatok fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	4 278,0	0,0	4 278,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételeken)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételeken)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Mátészalkai ipari parkban innovatív kutatás-fejlesztési technológia (1681/2019. (XII. 5.) Korm. határozat)	-684,0		-684,0
LIFE integrált projektek (1683/2018. (XII. 15.) Korm. határozat alapján) Természetvédelem	-199,5		-199,5

LIFE integrált projektek (1683/2018. (XII. 15.) Korm. határozat alapján) Környezetvédelem	-473,9		-473,9
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-37,7		-37,7
Többlet (jogcímenként)			
Stratégiai zajtérképek és intézkedési tervek (1794/2019. (XII. 23.) Korm. határozat alapján)	322,4		322,4
2023. évi javasolt előirányzat	3 205,3	0,0	3 205,3

20/2 Földügyi, öntözési és erdészeti feladatok alcím

20/2/1 Földügyi feladatok

Osztatlan közös tulajdon megszüntetés feladat

A Nemzeti Vidékstratégia része a föld- és birtokpolitika is, amely magában foglalja a föld- és birtokrendezési, üzemszabályozási programot. A program egyik legfontosabb eleme az osztatlan közös földtulajdonok megszüntetésének, az önálló ingatlanok igény szerinti kialakításának, a tulajdonosok birtokba helyezésének, egymás közötti adásvételének, cseréjének, illetve a fennmaradó, felajánlott területek állami felvásárlásának felgyorsítása. A támogatás nyújtásának célja – a földeken fennálló osztatlan közös tulajdon felszámolásáról és a földnek minősülő ingatlanok jogosultjai adatainak ingatlan-nyilvántartási rendezéséről szóló 2020. évi LXXI. törvény, valamint a részarány földkiadás során keletkezett osztatlan közös tulajdon megszüntetésének részletes szabályairól szóló 374/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet alapján – a részarány földkiadási eljárás során keletkezett, az ingatlan-nyilvántartásba osztatlan közös tulajdonként bejegyzett tulajdoni hányadok önálló ingatlanná alakításával összefüggésben felmerült szakmai feladatok költségének finanszírozása.

Földügyi feladatok fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	1 568,4	0,0	1 568,4
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételesen)			
az 1. Agrárminisztérium igazgatása cím javára	-28,1		-28,1
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
A védett természeti területek védettségi szintje helyreállítása költségei (1995. évi XCIII. törvény 4. §)	-92,1		-92,1
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-12,5		-12,5
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	1 435,7	0,0	1 435,7

20/2/2 Öntözés-igénybevétel fejlesztése

A támogatás célja az öntözésfejlesztési célú intézkedésekhez szükséges forrás biztosítása, mivel az állami főművek fejlesztése mellett az öntözött területek növekedéséhez elengedhetetlen a termelői oldalon jelentkező igények kielégítése is (harmadlagos művek, környezeti hatásvizsgálatok, tudás, szervezettség).

Az öntözésfejlesztési feladatokat az AM kijelölt háttérintézménye, helyi önkormányzat, gazdasági társaság, nonprofit szervezet, egyéni vállalkozó, valamint természetes személy láthatja el, így ezen források egységes és átlátható kezelése, valamint a felhasználás és az elszámolás koordinálása szükséges, amelyet a fenti jogcím biztosít.

Öntözés-igénybevétel fejlesztése fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	0,0	0,0	0,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételesen)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Többlet (jogcímenként)			
Öntözésfejlesztés (1426/2018. (IX. 10.) Korm. határozat)	489,4		489,4
2023. évi javasolt előirányzat	489,4	0,0	489,4

20/2/3 Erdő-, vad-, és halgazdálkodási feladatok

Vadgazdálkodás támogatása

Ezen alcímen megtervezett támogatásból kerül finanszírozásra az Országos Vadgazdálkodási Adattár működtetése, az Országos Trófeabíráló Testület működési feltételeinek biztosítása, az apróvad-gazdálkodás, élőhelyfejlesztés, élőhely-rekonstrukció, a hagyományos vadászati módok, vadászati kultúra támogatása és népszerűsítése, a vadászható állatfajok monitoring programjainak folytatása és fajvédelmi terveinek kidolgozása, valamint a hatvani Széchenyi Zsigmond Kárpát-medencei Magyar Vadászati Múzeum működtetése.

Erdőfelújítás, erdők a klímaváltozásban

A támogatás a 2008. január 1-jét megelőzően – az erdészeti hatóság által kiadott engedély alapján – végzett véghasználatok után keletkezett erdőfelújítási kötelezettség teljesítésére, az erdő természetes, illetőleg mesterséges felújítása érdekében végzett erdőgazdálkodási tevékenységekre vehető igénybe a korábban megszüntetett nemzeti támogatási rendszer kifuttatásaként.

A támogatás lehetőségét az erdők felújításának csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló többször módosított 102/2008. (VIII. 8.) FVM rendelet biztosítja.

A támogatási jogcímre biztosított forrás a fenti feladaton túlmenően az alábbi célokra kerül felhasználásra, kiemelten a klímaváltozás erdeinkre gyakorolt hatásával összefüggően:

- a fenntartható erdőgazdálkodást, az erdősítés fajfajpolitikáját, az erdősítési technológiák felülvizsgálatát szolgáló kutatási témák támogatása,
- az erdőkkel kapcsolatos adminisztrációs tevékenység, valamint a döntés-előkészítő feladatok végrehajtásának támogatása,
- szakmai kompetencia fejlesztés, erdészeti szakmai továbbképzések támogatása,
- szakmai folyóiratok, szakmai ismeretterjesztő kiadványok kiadásának támogatása,
- klímaváltozás erdeinkre gyakorolt hatása, az erdészetpolitikai célok kommunikációjának támogatása,
- az elrendelt erdőgazdálkodási tevékenység támogatása
- az erdők felkészítése a klímaváltozásra, a szakmapolitikát megalapozó és az ezzel összefüggő feladatok (kutatás, nemzetközi együttműködés, továbbképzés, a nagyterületű erdőleltár felvételi hálózatának besűrítése és működtetése) támogatása,
- erdőrezervátum kutatási program megvalósítása,
- ERDEINK projekt szakmai előkészítésének feladatai,
- Bio-East és közvetlen EU-s projektek előkészítése.

Erdészeti környezeti nevelés

A rendelkezésre álló támogatási összeg az alábbi célokra kerül felhasználásra ezen jogcímen:

- erdészeti környezeti nevelés támogatása: a gyermekek, az ifjúság felkészítése az erdő szeretetére, az erdőben folyó erdő-, vadgazdálkodás, természetvédelem, az erdészek munkájának megismertetése, a fa, mint megújuló nyersanyag értékének, a fák szén-dioxid megkötő képességének ismerete hozzájárulhat ahhoz, hogy a klímaváltozás csökkentésében aktívan részt vehessenek a fiatalok. Ezek megismertetésében fontos szerepet játszanak az erdészeti erdei iskolák, erdei vándortáborok,
- szakmai kompetencia fejlesztés, erdészeti szakmai továbbképzések, gyakorló erdőpedagógusok továbbképzésének támogatása,
- szakmai folyóiratok, szakmai és tájékoztató kiadványok kiadásának, ismeretterjesztő programok támogatása,
- az erdészetpolitikai célok kommunikációjának támogatása,
- az erdészeti politika célkitűzéseit megalapozó, támogató tanulmányok, kutatások és nemzetközi együttműködés támogatása.

Erdei kisvasutak üzemeltetési támogatása

A támogatás átadása az erdei vasutak üzemeltetésének csekély összegű (de minimis) támogatásáról szóló, évente aktualizált 95/2012. (VIII. 30.) VM rendelet alapján meghirdetett, nyílt pályázati felhívás alapján, a nyertesekkel kötött hatósági szerződéseknek megfelelően történik.

Állami halgazdálkodási feladatok támogatása

A rendelkezésre álló támogatást a tárca a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvényben meghatározott feladatokra fordítja, többek között:

- halörzés támogatása, fejlesztése,
- halpusztulás esetén őshonos fajok, fajták visszatelepítésének támogatása,
- őshonos halállományt veszélyeztető, tájidegen vagy invazív halfajok és halfogyasztó gerinces állatfajok gyérítése, riasztása,

- védett vagy veszélyeztetett hasznosítható őshonos halfajok szaporítása, visszatelepítése,
- a halgazdálkodás hatósági, igazgatási, ellenőrzési és állami halőrzési feladatainak támogatása,
- magyar halászati hagyományok és kultúra megismertetése, népszerűsítése érdekében tartandó rendezvények támogatása,
- halételek és halfogyasztás népszerűsítése, az ezek érdekében tartott rendezvények és a tudatformálás támogatása,
- halgazdálkodási és halvédelmi kutatások támogatása.

Állami erdőgazdasági társaságok szakmai feladatainak támogatása

Ezen jogcímen kerültek megtervezésre az agrárminiszter – törvényben kijelölt – tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó 21 erdészeti társaság részére biztosítandó költségvetési források a szakmai feladatok ellátása érdekében.

Az erdőterületek természetvédelmi kezelési feladatainak maradéktalan ellátása, a biotikus és abiotikus károk megelőzése és elhárítása érdekében az erdészeti társaságok a szolgáltatások arányában kapnak támogatást. Ezen támogatási forrás a klímavédelmi elvárások érdekében az erdészeti társaságok részére természetkímélő és a természetvédelmi igényeknek megfelelő, környezetvédelmi technológiákhoz, energetikai korszerűsítéshez, termelési digitalizáció támogatásához, infrastrukturális és informatikai fejlesztések megvalósításához biztosít támogatást.

Az Országfásítási Programhoz csatlakozva az állami erdőgazdasági társaságok az erdőtelepítések végrehajtásában is a lehetőségeiknek megfelelően szerepet vállalnak.

A társadalmi elvárásoknak megfelelően a nyitott erdő megvalósítása kiemelt feladat, amely számos turizmust, erdei rekreációt, szabadtéri sport tevékenységet támogató fejlesztést, infrastrukturális elem kiépítését indokolja. Erdei utak, tanösvények, erdei infrastruktúra (pihenők, tűzrakók, stb.) és egyéb turisztikai, kulturális attrakciók, létesítmények kiépítésének támogatása valósulhat meg.

Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézet közfeladatainak támogatása

Az Erdészeti Tudományos Intézet (ERTI) feladatai vonatkozásában a Soproni Egyetem tekintendő jogutódnak. Az ERTI kutatásaival, amelyek számos diszciplínát érintenek (ökológia, erdőművelés, erdészeti nemesítés, erdővédelem, ültetvényszerű fatermesztés, ökonómia) arra a kérdésre keresik a választ, hogy miként lehet az erdőkkel fenntartható módon gazdálkodni. Eredményeiket hazai és nemzetközi konferenciákon, szakmai folyóiratokban teszik közzé.

A klímaváltozás lehetséges hatásainak elemzése során vizsgálják az erdők környezeti hatásokra adott válaszreakcióit, szénháztartásban betöltött szerepét. A hosszú távú adatsorok elemzése alapján a jövőre vonatkozó scénáriókat vázolnak fel. Ismereteiket olyan Döntéstámogatási Rendszerbe foglalták, amely erdőrészlet szinten teszi lehetővé a tudományos alapú szakmai döntéshozást, valamint lehetőséget nyújt alkalmazkodási stratégiák, és társágazatokkal való kutatási együttműködések kidolgozására. Fejlesztik a természetes folyamatokra alapozott erdőművelési módszereket a tarvágások területarányának csökkentése, valamint az erdei ökoszisztémák faji és genetikai diverzitásának megőrzése érdekében. Javaslatokat dolgoznak ki a szakszerű erdőgazdálkodás megvalósítását illetően az erdőgazdálkodók részére.

A fentiekben túl alapvető feladataik közé tartozik az Országos Fénycsapda Hálózat működtetése, erdészeti egészségügyi monitoring, ex situ erdészeti géngyűjtemények fenntartása, erdészeti szaporítóanyag termelés, oktatás, rendezvényszervezés.

Kezelik a Sárvári, a Kámoni és a Püspökladányi Arborétumot, valamint üzemelteti a Kámoni Ökoturisztikai Látogató Központot és a Tury Elemér Ökotábort.

Az ERTI fontos szerepet játszik más országokkal való gazdasági és tudományos kapcsolattartásban is, létrejötté óta aktív szereplője a harmadik országokkal történő nemzetközi politikai-gazdasági együttműködések kialakításának, fejlesztésének, valamint a tudásexporton keresztül eredményesen képes támogatni a magyar gazdasági expanziót a külpiacokon és ezen keresztül a keleti és déli nyitás politikájának tartalommal való megtöltését.

Erdő-, vad- és halgazdálkodási feladatok fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	3 693,6	0,0	3 693,6
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételesen)			
az 1. Agrárminisztérium igazgatása cím javára	-35,5		-35,5
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Turisztikai célú keskeny nyomközű kisvasutak fejlesztésének II. üteme (1474/2019. 1.) határozat)	2 000,0	-	-2 000,0
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-6,1		-6,1
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	1 652,0	0,0	1 652,0

20/3 Mezőgazdasági feladatok alcím

20/3/1 Nemzeti agrártámogatások

Az agrártámogatások szerepe meghatározó a magyar mezőgazdaság és közvetve az egész társadalom számára, termelés és jövedelembiztonságot nyújtanak a gazdálkodóknak, javítják likviditásukat, hozzájárulnak beruházásaik finanszírozásához, megkönnyítik hitelhez jutásukat, valamint ösztönzik a termelési szerkezet magasabb hozzáadott értéket termelő, munkaigényes ágazatok felé történő elmozdulását. Mindez hozzájárul a mezőgazdaság fenntarthatóságának és hatékonyságának további javulásához, a lakosság biztonságos, egészséges élelmiszerrel való ellátásához, és a vidék népességmegtartó erejének a növeléséhez.

Nemzeti agrártámogatások

A nemzeti agrártámogatások között megjelenő intézkedések az uniós finanszírozású közvetlen támogatásokhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás (továbbiakban: ÁNT), az Európai Bizottság által jóváhagyott (notifikált) támogatás, csoportmentességi támogatás, valamint csekély összegű támogatás formájában működnek.

A támogatások több mint harminc jogcímrendelet alapján kerülnek kifizetésre a Magyar Államkincstáron (Kincstár) és a Nemzeti Adó- és Vámhivatalon (NAV) keresztül. Ezek közül kiemelendő az ÁNT, amelynek keretében elsősorban a szarvasmarha, a tej, az anyajuh, és a

dohány ágazat támogatása valósul meg. Uniós közvetlen finanszírozásban nem részesülő baromfi és a sertés ágazat részére kiemelt jelentőséggel bírnak az állatjóléti (sertés hízó, tenyészkoca, baromfi) támogatások, amelyek forrását ez az előirányzat biztosítja. Az előirányzat több állategészségügyi, növényvédelmi intézkedés megvalósítását is szolgálja.

A fentieken túl az előirányzatból kerül finanszírozásra a mezei őrszolgálatok támogatása, a különböző mezőgazdasági hitelkonstrukciókhoz (pl: Agrár Széchenyi Kártya, MFB hitelprogramok, Beruházási Hitelprogram) tartozó kamat, kezelési és díjtámogatás, valamint számos, az állattenyésztéshez és növénytermesztéshez kapcsolódó (pl. a hal, a méhészet, a juh, a kecske, a szarvasmarha, a nyúl, a galamb, a szőlő, a gyümölcs, a fűszerpaprika, a dohány és a különféle szárítottanyagok) csekély összegű támogatása is.

Tenyésztésszervezési feladatok

A tenyésztésszervezési feladatok támogatásának a jogalapját a tenyésztésszervezési feladatok támogatása igénybevételeinek részletes feltételeiről szóló 43/2014. (XII. 29.) FM rendelet adja. A támogatás célja a hazai tenyészállat-állomány genetikai alapok minőségének fenntartása és javítása, a tenyésztésszervezési feladatok ellátásának elősegítése. A kedvezményezettek azok a mikro-, kis- és középvállalkozások, amelyek a törzskönyvezéshez, a teljesítményvizsgálat végzéséhez, a tenyészték megállapításához kapcsolódó szolgáltatásokat igénybe veszik a tenyésztőszervezeteiktől és más intézményektől.

Az állatgenetikai erőforrások megőrzése és fenntartása törvényben rögzített állami feladat, amely feladatát az állam a tenyésztőszervezetek tevékenységén keresztül is végzi, így a feladat végrehajtása érdekében szükséges a részben állami feladatot ellátó tenyésztőszervezetek és rajtuk keresztül a tenyésztők támogatása.

A nemzeti szintű tenyésztésszervezésnek óriási szerepe van az ország tenyésztési szuverenitásának és ezzel együtt az élelmiszer önrendelkezésének fenntartásában. A tenyésztésszervezési feladatokra nyújtott támogatások biztosítják a hazai állatfajták fenntartásának és teljesítményjavító nemesítésének lehetőségét, javítják a magyar tenyésztőszervezetek és állattenyésztők versenyképességét, így nagymértékben segítik őket a globális szerepre törekvő, külföldi tenyésztővállalkozások terjeszkedésével szemben. A támogatás az előzőekben jelzett célokra túl az ágazatban dolgozó, vidéken élők számának az emelkedését is szolgálja, elősegítve ezzel a vidék népességmegtartó erejének a növelését.

Nemzeti agrártámogatások fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	77 275,0	0,0	77 275,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételeken)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételeken)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Bázis csökkentés	-2 743,9		-2 743,9
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-0,6		-0,6
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	74 530,5	0,0	74 530,5

20/3/2 Mezőgazdasági szakmai feladatok

A jogcímcsoport célja, hogy forrásokat biztosítson mindazon feladatokra, amelyek közvetett módon segítik az agrárágazat fejlesztését. Ide tartoznak az állattenyésztéshez kapcsolódó szakmai feladatok, a hegyközségekkel kapcsolatos feladatok, a kutatási, fejlesztési feladatok, EU-s előírásokból eredő kötelezően végrehajtandó adatgyűjtési és adatszolgáltatási feladatok, a közösségi agrármarketing tevékenységek ellátása, valamint a lovassport és lósport támogatása.

Agrárkutatás támogatása

A támogatás célja az agrár- és környezetügyi közhasznú kutatás+fejlesztés+innovációs (K+F+I) témák támogatása, a kutatóintézetek és a kutatási feladatokat ellátó gazdálkodó szervezetek működési feltételeinek javítása, a K+F+I feladatok végrehajtásához szükséges beruházások finanszírozása. Az uniós agrár-környezeti előírások és elvárások szigorodása következtében különösen indokolt az állattartás kibocsátásait és a talajállapot változását mérő monitoring rendszerek fejlesztése. Az ezekből nyert adatok és következtetések egyre meghatározóbb szerepet játszanak a szabályozási és támogatási keretek alakításában.

A Kormány 2020 májusában fogadta el az OLP-t, melynek keretében az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében az agráriumra vonatkozóan külön Mezőgazdasági Alprogram készült. Az OLP Mezőgazdasági Alprogramjában található intézkedési csomag részeként többek között a tervezett intézkedések bevezetésének, a kibocsátási leltárak és előrejelzések készítésének megalapozását, agrár-környezetvédelmi indikátorok meghatározását, ország-specifikus adatok és ammónia-kibocsátás monitoring kialakítását megalapozó kutatásokra, valamint ammónia kalkulátor fejlesztésére kerül sor.

A Tokaji Borvidék Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet közfeladatainak gazdasági társaság részére történő átadásáról szóló 1606/2014. (XI. 4.) Korm. határozat végrehajtásával összefüggésben ezen jogcím tartalmazza a Tokaji Kutatóintézet Szőlészeti és Borászati Kutató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság esetében a borvidék működését és fejlődését elősegítő feladatok céltámogatását is.

Hegyközségek Nemzeti Tanácsa

A hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. törvény (Htv.) 33–38. §-aiban, valamint a szőlészetről és borászatról szóló 2020. évi CLXIII. törvényben a hegyközségi szervezetek részére meghatározott, az államtól átvett közfeladatok működési, beruházási és fejlesztési célú, valamint a szakmaközi szervezetek működéséből eredő feladatok támogatását biztosítja a jogcím.

A hegyközségi szervezetek a Htv. által szabályozott köztestületek, amelyek a szőlő, a must, a bor, és egyéb borászati termékek előállításával, kezelésével, forgalomba hozatalával és adatszolgáltatással kapcsolatos közigazgatási feladatokat látnak el. Ezen szervezetek országos szintű képviselőt a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa végzi. A hatósági működési és informatikai fejlesztési feladatellátás – a költségvetési forrás biztosítása mellett – a beszedett hegyközségi járulékok felhasználásával történik. A forrás biztosításával a termelők mindennapi életét, munkáját segítő feladatokat (származási igazolások kiadása, alapvető ellenőrzések elvégzése, alapadatok összegyűjtése az EU Bizottsága részére történő adatszolgáltatáshoz, részvétel a közösségi támogatásokhoz kapcsolódó hatósági eljárásokban) látnak el a hegybírók.

Lovassport és lósport támogatása

A nyújtott támogatás a nemzeti és nemzetközi lovassport, valamint a hazai lósport rendezvények, és a Nemzeti Lovas Programhoz kapcsolódó lovas rendezvények kiadásainak finanszírozására szolgál. A lovassportok tömegbázisának növelése, a vidéki lovassport rendezvények színvonalának emelése, felzárkóztatása érdekében az előirányzatból a legalább „B” kategóriájú sportesemény rendezése támogatható, hogy a szükséges minimális feltételekkel rendelkezve, színvonalas lovas rendezvényeket, versenyeket lehessen rendezni az ország teljes területén.

A támogatás hatékonyan hozzájárul lovassportok és a lósport fejlesztésével összefüggő oktatási feladatok ellátásához is.

AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. közfeladatainak támogatása

Az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. (AKI Nonprofit Kft.) közfeladataihoz kapcsolódó agrárközgazdasági közfeladatok ágazati adatgyűjtési, statisztikai és elemzési, valamint ökonómiai kutatási feladatok az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának alakításában és eredményes megvalósításában kulcsfontosságú szerepet játszanak. Az AKI Nonprofit Kft. feladatai közé tartozik többek között a Tesztüzemi Rendszer (Farm Accountancy Data Network, FADN) hazai működtetése, amely az európai gazdák jövedelmének becslésére szolgáló üzemgazdasági információs rendszer. Hasonlóan fontos elem a Piaci Árinformációs Rendszer (PÁIR), valamint a 2014. évben kiépített és elindított Sertésinformációs Rendszer is, továbbá az Agrárstatisztikai Információs Rendszert (ASIR) is. Az adatgyűjtések részben EU-s előírások alapján kötelezően végrehajtandó feladatok, részben az állami intézményrendszer, illetve a szakértők, kutatók igényeinek kielégítését szolgálják.

Az AKI Nonprofit Kft.-nél jelenik meg feladatként a mezőgazdasági ágazatra vonatkozó kibocsátási leltárak összeállítása, ami az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos nemzeti jelentések, valamint a levegő szennyezőkre vonatkozó nemzeti jelentések (emisszió kataszter, légszennyezőanyag kibocsátás-előrejelzés, tájékoztató kataszterjelentés) mezőgazdasági részének elkészítését jelenti.

Az AKI Nonprofit Kft. közfeladatait tovább szélesíti az öntözés gazdaságossági kérdéseinek vizsgálata és a kapcsolódó jogalkotás szakmai véleményezése. Az AKI Nonprofit Kft. a termésbecslésről, állapotminősítésről, valamint a mezőgazdasági munkák állásáról szóló jelentéssel kapcsolatosan szintén gyűjt és szolgáltat adatokat.

Agrármarketing feladatok

A cél a közösségi agrármarketing tevékenységről szóló 118/2016. (VI. 6.) Korm. rendeletben, valamint a közösségi agrármarketing támogatások felhasználásának részletes feltételeiről szóló 59/2016. (IX. 14.) FM rendeletben meghatározott közösségi agrármarketing, beleértve a közösségi bor marketinget is, mint közfeladat ellátásának támogatása. A támogatás nyújt fedezetet az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft.-nél felmerülő működési kiadások, valamint azon közösségi agrármarketing tevékenységek támogatására is, amelyek hozzájárulnak a magyar élelmiszergazdaság kül- és belpiaci értékesítési lehetőségeinek bővítéséhez, az agrárium exportképességének ösztönzéséhez, a magyar élelmiszerek ismertségének javításához, a fogyasztói bizalom és tudatosság növeléséhez, az ellenőrzött, egészséges, biztonságos termékek fogyasztásának elősegítéséhez. 2023-ban az Agrármarketing Centrum Nonprofit Kft. kiemelt belpiaci agrármarketing tevékenysége a 81. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár (OMÉK) megszervezése lesz, amely a magyar agrárium és élelmiszerágazat legkiemelkedőbb eseménye.

Állattenyésztéshez kapcsolódó szakmai feladatok támogatása

A jogcím egyik célja a sertéságazathoz kapcsolódó tenyésztési, ágazat- és piacfejlesztési, valamint kutatás-fejlesztési programok kiemelt támogatása. Külön programok irányulnak a mangalica és más magyar sertésfajtákra. Más háziállatfajok esetében a keret a fajtafenntartás, nemesítés, korszerűsítés, génmegőrzés szakmai feladatainak támogatását szolgálja. A programok elsősorban az AM háttérintézményei, felsőoktatási intézmények, valamint az elismert tenyésztő és szakmai szervezetek közreműködésével valósulnak meg. A támogatás segíti továbbá a kommunikációs és marketingprogramok, valamint az informatikai fejlesztések megvalósítását.

Mezőgazdasági szakmai feladatok fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	4 398,7	0,0	4 398,7
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételesen)			
az 1. Agrárminisztérium igazgatása cím javára	-54,8		-54,8
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-10,4		-10,4
Többlet (jogcímenként)			
OMÉK megrendezése	1 200,0		1 200,0
2023. évi javasolt előirányzat	5 533,5	0,0	5 533,5

20/4 Élelmiszergazdasági és élelmiszerlánc-felügyeleti feladatok alcím

Parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása

A támogatás célja az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény és a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól szóló 221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet rendelkezéseinek végrehajtása értelmében a hatóság által elrendelt közérdekű védekezés fedezetének biztosítása. A törvény minden földtulajdonos és földhasználó számára előírja, hogy köteles az ingatlanon a parlagfű virágbimbójának kialakulását megakadályozni, és ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani. Az illetékes hatóság ellenőrzi a területek parlagfű mentesítését, és amennyiben a földhasználó nem tesz eleget a jogszabályban rögzített kötelezettségének, a hatóság közérdekű védekezést rendel el a parlagfű pollenszórásának megszüntetése érdekében.

A jogcímen rendelkezésre álló összegből az állami védekezés végrehajtásának fedezete mellett finanszírozható egyéb célprogram is, amely magában foglalja a parlagfű elleni védekezés hatékonyságát célzó tudományos módszerek kifejlesztésének, kutatásának támogatását, a

parlagfű elleni védekezést támogató rendszerek fejlesztését és üzemeltetését, valamint stratégiai célként az ebből származó információ legszélesebb körben történő terjesztését.

A kitűzött célok elérése érdekében erősíteni kell a továbbiakban is a nemzetközi összefogást a parlagfű nagymértékű európai terjedése és az áruk cél- és tranzitforgalmával kapcsolatosan folyamatosan fennálló megtelepedési és felszaporodási veszélyek elkerülése érdekében.

Pálinka Nemzeti Tanács

A támogatás nyújtásának célja a pálinkáról, a törkölypálinkáról és a Pálinka Nemzeti Tanácsról szóló 2008. évi LXXIII. törvényben (Ptv.) meghatározott közfeladatok működési és fejlesztési célú, valamint a Pálinka Nemzeti Tanács működéséből eredő feladatok finanszírozása. A Pálinka Nemzeti Tanács ellátja a Ptv.-ben a származás-, minőség- és eredetvédelemmel kapcsolatos ügyekben meghatározott feladatait, valamint a termékek piacra jutását elősegítő szolgáltatásokat. Előbbieken túl hazai és külföldi kiállításokat szervez, tájékoztatja az érintetteket a piaci és szakmai információkról, internetes oldalt működtet az előállítók, a kereskedők és a fogyasztók tájékoztatása érdekében, elősegíti a tisztességes piaci magatartás megvalósulását, továbbá együttműködik a közigazgatási szervekkel és a piaci szereplőkkel a feketegazdaság elleni küzdelemben.

A Pálinka Nemzeti Tanács dolgozza ki a hosszú távú Nemzeti Pálinkastratégiát, továbbá kidolgozza és jóváhagyásra felterjeszti az agrárpolitikáért felelős miniszternek a több évre szóló pálinkafejlesztési, valamint bel- és külpiazi marketingtervet és nyomon követi annak megvalósítását, országos pálinka- és törkölypálinka-versenyt rendez, részt vesz a közfeladatai ellátását és a működésének feltételeit érintő jogszabályok, kormányzati programok vagy intézkedések előkészítésében, véleményezi a közfeladataival kapcsolatos hazai és európai uniós jogi aktusok tervezetét, valamint elkészíti és közzéteszi a pálinkakészítésre, forgalmazásra és ellenőrzésre vonatkozó szakmai ajánlásokat.

Állatvédelem támogatása

A támogatás nyújtásának célja, hogy az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 42. § (1) bekezdésének előírása alapján támogatást biztosítson állatvédelmi célok megvalósulása érdekében. Az előirányzatból a törvény által előírt állami és önkormányzati feladatok ellátásának keretében az állatmenhelyek és ebrendészeti telepek korszerűsítése, a hatóság által elkobzott állatok elhelyezése, a menhelyeken lévő, illetve bizonyos esetekben gazdás ebek ivartalanítása, valamint a lakosság tájékoztatása, szemléletformálása kerül támogatásra. A támogatás kiterjed az állatok elhelyezésére szolgáló állatmenhelyek és ebrendészeti telepek megfelelő, XXI. századi színvonalú üzemeltetése érdekében szükséges fejlesztésekre, az elkobzott állatok elhelyezési problémáinak csökkentése érdekében tett intézkedésekre. Az előirányzat biztosít forrást elsősorban a fiatal generációk megszólítására, szemléletformálására szakmai alapokon nyugvó ismeretterjesztéssel, annak érdekében, hogy az állattartással kapcsolatos felelősség meghonosodjon és beépüljön a gondolkodásba és a szemléletmódba.

Sertések reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való mentesítés támogatása

A sertések reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától (Porcine Reproductive & Respiratory Syndrome (PRRS) való mentesítési programot a kormány által elfogadott 2012. évi „Sertésstratégia” és szintén a kormány által elfogadott „az Élelmiszerlánc-biztonsági Stratégia 2013-2022” kiemelt helyen nevesíti. Jogszabályi alapját az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény és a

sertésállományoknak a sertés reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való mentesítéséről szóló 3/2014. (I. 16.) VM rendelet biztosítja.

A nemzeti PRRS Mentelési Program, az EU tagállamai, de a világ nagy sertéstartó államai között is egyedülállóan és először bevezetett országos program, amely hosszútávon segítheti azt, hogy a magyar sertés ágazat hatékony, gazdaságos, versenyképes piac szereplőként jelenjen meg a világpiacon, kiemelten az uniós, az orosz vagy a japán piacon.

Élelmiszergazdasági és élelmiszerlánc-felügyeleti feladatok fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	755,6	0,0	755,6
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételeken)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételeken)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Sertések reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától (PRRS) való mentesítés támogatása	-173,5		-173,5
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-1,0		-1,0
Többlet (jogcímenként)			
Állatvédelmi intézkedések (1991/2021. (XII. 28.) Korm. határozat)	250,0		250,0
2023. évi javasolt előirányzat	831,1	0,0	831,1

20/5 Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek támogatása alcím

Állami feladatok átvállalása a Nemzeti Környezetvédelmi Program megvalósításában

A támogatás nyújtásának célja a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben megadott átfogó nemzeti természetvédelmi célok Nemzeti Környezetvédelmi Programban (NKP) részletesen azonosított céljainak – 27/2015. (VI. 17.) OGY határozat – hatékonyabb teljesítése, különös tekintettel, a környezetüggyel és természetvédelemmel kapcsolatos állami feladatok megvalósításában való aktív részvételre.

A rendelkezésre álló forrásból a környezet és természet védelmét, értékeinek megőrzését közvetlenül elősegítő programokat folytató társadalmi szervezetek részesülnek támogatásban, főként a tárca státútumában rögzített és az aktuális prioritásokra megoldást adó, az NKP céljaihoz kapcsolódó feladatok átvállalására, megvalósítására.

A Zöld Forrás pályázat évről évre biztosítja a környezet- és természetvédő civil szervezetek által megkezdett környezet- és természetvédelmi projektek folytatását, befejezését, valamint új,

innovatív szemléletű, az új kihívásokra választ kereső és adó projektek elkezdését, társadalmi és térségi szintű beágyazódását.

Határon átnyúló agrár- és vidékfejlesztési feladatok támogatása

A jogcímből kerül finanszírozásra egyrészt a Kárpát-medencei agrár- és vidékfejlesztési együttműködésekben résztvevő és a határon átnyúló agrár- és vidékfejlesztési feladatok megvalósításában közreműködő, a magyar gazdák érdekeit képviselő szervezetek munkájának, működésének egyedi támogatása. A támogatás másrészt ezen határon túli magyar gazdaszervezetek szakmai programjainak – a Kárpát-medencei falugazdász-hálózat széleskörű működtetése, a történelmi magyar borvidékek felélesztését és a külhoni magyar borászok együttműködésének elősegítését szolgáló Schams Ferenc terv, magyarországi kiállításokon, képzéseken és szakmai konferenciákon való részvétel, oktatási, szakképzési, agrárfejlesztési programok szervezése, valamint a Kárpát-medencei magyar nyelvű, mezőgazdasági szakképzést folytató oktatási intézmények gyakorlati oktató- és képzőközpontjainak támogatása – megvalósítását szolgálja.

Hungarikumok és a nemzeti értéktár megőrzésének, népszerűsítésének támogatása

A támogatás nyújtásának célja a hungarikumok és nemzeti értékek széles körben való megismertetése, népszerűsítése, kutatása és gondozása. A jogcímből kerülnek finanszírozásra a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvényben foglalt feladatok, valamint a Hungarikum Bizottság Titkársága operatív működése az alábbiak szerint:

- a nemzeti értékek és hungarikumok nyilvántartása és a bemutatásukat szolgáló honlap működtetése, fejlesztése, karbantartása,
- a hungarikumok és nemzeti értékek gyűjtésének, népszerűsítésének, megismertetésének, kutatásának, megőrzésének és gondozásának támogatása mind az országhatáron belül, mind a határon túl pályázatok kiírásával és egyedi támogatásokkal,
- szakmai útmutatók készítése, amelynek célja további települési értéktárak létrejöttének és az értékgyűjtés folyamatának megindításában való segítségnyújtás,
- a folyamatosan bővülő hungarikumok és nemzeti értékek gyűjteményének megismerésének elősegítése és megerősítése a már kialakított és ismert arculati elemek felhasználásával, kiadványok, filmek, rádió spotok és műsorok készítése, illetve hazai és külföldi rendezvények szervezése, azokon történő megjelenés,
- a határon átnyúló együttműködések elmélyítése, a nemzeti összetartozás erősítése és a szomszédos országok magyarsága irányába új kapcsolódási pontok keresése,
- a hungarikumok és nemzeti értékek határon túli népszerűsítése és megismertetése érdekében az érintett külföldi államok hatóságaival és szerveivel való kapcsolattartással valamint a lebonyolításban részt vevő költségvetési szervek feladatellátásával összefüggésben felmerült és igazolt költségek finanszírozása.

Agrárágazati szakmai civil szervezetek és képviseletek támogatása

A nyújtott támogatás célja az agrárágazatban tevékenykedő kis és közepes családi gazdaságok érdekképviselőt ellátó agrárágazati szakmai szervezetek fennmaradásának elősegítése, hatékony működése, a vidék megtartó erejének fenntartása.

Az agráriumban működő civil szakmai és érdekvédelmi szervezetek támogatására az államháztartási rendszer egészét tekintve kizárólag ennek a fejezeti kezelésű előirányzatnak a terhére van mód. Az elmúlt időszakban jelentősen megnövekedett az agráriumot népszerűsítő rendezvények és kiadványok, a szervezetek nemzetközi képviseletét biztosító kapcsolatépítések

száma, melyek által a mezőgazdaságban és az agrárágazat területén tevékenykedő ágazati társadalmi szervezetek a tárca által is kiemelten fontosnak tartott feladatokat vesznek át.

A támogatásból valósul meg az agrárágazati szakmai szervezetek és érdekképviseltek szakmai feladataihoz, programjaihoz való hozzájárulásának segítése a tárcafeladatok sajátos térségi körülményeinek és feltételeinek leghatékonyabb megvalósulása érdekében.

Ágazati gazdasági és hivatásrendi kamarák állami feladatainak támogatása

A támogatás biztosít forrást a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXXVII. törvényben, illetve a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. törvényben meghatározott, átvállalt állami feladatok, továbbá a stratégiai partnerségi megállapodásban foglalt feladatok finanszírozásához.

Nemzetközi szervezetek tagsági díjai és nemzetközi együttműködések

Ezen jogcímről biztosított támogatás nyújt fedezetet Magyarország, illetve az AM agrár, környezetvédelmi és természetvédelmi nemzetközi egyezményekben, jegyzőkönyvekben létesített tagságából eredő tagdíjfizetési kötelezettségeinek a teljesítésére, bizonyos esetekben az önkéntes hozzájárulások fedezetére, illetve egyéb nemzetközi projektek megvalósítására és azokban való részvételre.

Az adott szerződésekben és szervezetekben a tagság országgyűlési ratifikációval, kormányzati jóváhagyással vagy az AM és jogelődjei vezető testületei, illetve vezetői döntéseinek alapján létesült. A tagsági díjak, hozzájárulások finanszírozásának alapját képező szerződéseket törvények vagy kormányrendeletek hirdették ki, bizonyos szervezetek esetében pedig Magyarország ENSZ, EU, illetve OECD tagsága szolgáltatja az alapot. A nemzetközi projektek alapját jelenleg a külpiaci mintafarm-hálózat létrehozásáról és az első ütemében megvalósítandó projektről szóló 1081/2021. (II. 27.) Korm. határozat szolgáltatja.

Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara közfeladatainak támogatása

A támogatás biztosítja az Agrárkamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról szóló 525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján a fővárosi és megyei kormányhivataloktól átvett falugazdász-hálózat működtetésével kapcsolatos kiadások finanszírozását, valamint az Agrárkamara által más jogszabályok alapján ellátott közfeladatokhoz a szükséges forrást.

Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. működésének és az általa ellátott közfeladatok támogatása

A központi hivatalok és a költségvetési szervi formában működő minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatával kapcsolatos intézkedésekről szóló 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat 1. mellékletének 2. b) pontja alapján a Herman Ottó Intézet (költségvetési szerv) 2016. december 31-ével jogutód nélkül megszűnt és feladatait 2017. január 1-jétől a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. (Nkft.) vette át. A jogcím elnevezése és célja kiegészült az Nkft. működési költségeinek finanszírozásával.

A 100%-ban állami tulajdonú Nkft. közfeladatokat lát el, mind a környezet- és természetvédelem, mind pedig az agrárszakképzés témakörben, illetve ezeken túl a tulajdonos által meghatározott feladatokat teljesíti. Ez a jogcím biztosít forrást a szervezet alapvető

működési költségeihez, valamint a közfeladat-ellátáshoz. Ez utóbbi keretében jogszabályokat véleményez, háttéranyagokat készít vagy készített a tárca szakmai főosztályai számára, részt vesz a környezetvédelmi szemléletformálásban, az agrárszakképzés keretében szervezi a felnőttképzést, bonyolítja a vizsgáztatást, ehhez kapcsolódóan szakmai vizsgatételeket és tananyagokat állít elő és terjeszt, a középfokú oktatási intézmények számára tankönyveket értékesít, a tárca felügyelete alá tartozó szakképző intézmények részére üzemelteti a KRÉTA nyilvántartó rendszert (e-napló és iktatási rendszer), részt vesz a tárca nagy volumenű pályázatainak lebonyolításában, továbbá végzi a környezetkímélő termékek és szolgáltatások megkülönböztető megfelelőség-tanúsító rendszereinek működtetését, a magyar „Környezetbarát Termék” védjegy és az Európai Unió ökocímkéjének pályáztatását, odaítélését, a védjegy használat ellenőrzését.

Az Nkft. hazánk képviselőjében koordináló kedvezményezettként vesz részt két (természet-, valamint környezetvédelmi témájú), 8 évig futó, közvetlen brüsszeli finanszírozású LIFE Integrált Projektben, összesen 33 partnerrel együttműködve. Az Nkft. a természetvédelmi és környezetvédelmi kapacitásait kihasználva szintén brüsszeli finanszírozású Interreg projektekben is folyamatosan részt vesz társult kedvezményezettként, a vízkészletek védelmének, az ivóvízkészlet védelmének, a területhasználatnak, az éghajlatváltozás hatásainak vizsgálata és az ipari szimbiózis szemléletének elterjesztése témakörében.

Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek támogatása fejezeti kezelésű előirányzat alakulása
millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	8 595,5	0,0	8 595,5
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételeken)			
Fejezetben belüli átcsoportosítás (tételeken)			
az 1. Agrárminisztérium igazgatása cím javára	-62,7		-62,7
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-4,7		-4,7
Többlet (jogcímenként)			
Agrárkamara közfeladatainak támogatása	1 155,7		1 155,7
EUMETSAT tagdíj	167,5		167,5
Nemzetközi szervezetek tagdíjai árfolyam korrekció (EUMETSAT nélkül)	107,5		107,5
2023. évi javasolt előirányzat	9 958,8	0,0	9 958,8

20/6 Állat-, növény- és GMO-kártalanítás alcím

A támogatás felhasználásának célja az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvényben foglalt feladatok végrehajtásához szükséges források biztosítása, a járványos állatbetegségek és növényi zárlati károsítók megelőzésének, felderítésének és felszámolásának érdekében tett hatósági intézkedések költségének, valamint a hatóság által elrendelt állatok leölése miatti, továbbá a védekezés céljából megsemmisített növényi termékek után a gazdálkodókat ért károk megtérítése. Teljesülése külön szabályozás nélkül is eltérhet az előirányzattól.

A nyújtott támogatás terhére történik a géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett és megsemmisített szaporítóanyag igazolt ellenértékének megtérítése, valamint az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendelet alapján az idegenhonos inváziós fajokkal szembeni közérdekű, állami védekezés feladatainak a finanszírozása is.

Állat-, növény- és GMO-kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	3 500,0	0,0	3 500,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételesen)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Többlet (jogcímenként)			
20/6/00 Állat-, növény- és GMO-kártalanítás	6 300,0		6 300,0
2023. évi javasolt előirányzat	9 800,0	0,0	9 800,0

20/7 Nemzeti agrárkár-enyhítés alcím

A nemzeti agrárkár-enyhítés rendszere a kedvezőtlen időjárási jelenségek (aszály, belvíz, felhőszakadás, jégeső, mezőgazdasági árvíz, őszi-, téli- és tavaszi fagy, vihar) által a mezőgazdasági termelésben okozott károk részleges kompenzációjának a lehetőségét teremti meg. A termelők által a rendszerbe befizetett kárenyhítési hozzájárulást legalább ugyanakkora összegű költségvetési forrás egészíti ki, ez képezi a kárenyhítési alapot, amely az év végén összegzésre kerülő károkra (hozamérték-csökkenésre) használható fel.

A 2012. évtől kétpilléres MKR került bevezetésre, amely a 2018., majd a 2021. évtől kezdődően tovább bővült (jelenleg négy pillérrel működik). A mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény, továbbá a kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételevel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. (XI. 25.) FM rendelet alapján működik a megreformált és azóta is folyamatosan fejlesztett nemzeti agrárkár-enyhítés rendszere (1. pillér). A támogatási előirányzat felhasználása kérelem útján történik. Az a károsult termelő, aki a káreseményt a jogszabályok alapján bejelentette, és a kárenyhítő juttatásra vonatkozó kérelmében a károsodott növénykultúra szintjén 30%-nál nagyobb mértékű hozamcsökkenést,

valamint 15%-nál nagyobb mértékű hozamérték-csökkenést mutatott ki, kárenyhítő juttatásban részesülhet.

A kárenyhítési törvény alapján a tárgyévi pénzforrás legfeljebb 4%-a fordítható a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer működtetésére és fejlesztésére.

A fentieken túl egyre inkább előtérbe kerültek a kedvezőtlen időjárási kockázatok megelőzését szolgáló intézkedések, programok is. Ennek keretében kiépítésre került és 2018. május 1-jén a rendszer 3. pilléréként elindult az országos lefedettséget biztosító talajgenerátoros jégkármeelő rendszer. (A kockázatkezelés 2. pillére, a mezőgazdasági biztosítási díjtámogatási program uniós társfinanszírozással a VP alatt működik.) Az országos jégkármeelő rendszer védelmet biztosít a gazdák számára a jégverés okozta károktól. A rendszer kiépítése uniós forrásokból valósult meg. A törvényi módosítást követően a működtetés költségeinek biztosítása a Kárenyhítési Alapból valósul meg, évi legfeljebb 1500,0 millió forint összegben, garantálva ezáltal a hosszú távú működtetést.

Az EU-ban elsőként Magyarország elindította 2021. év elején a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert. A növénytermesztés mellett az állattenyésztő vállalkozásoknak is elérhető az új eszköz, amely bármilyen okból (pl. állat-, és növénybetegségek, piaci árak csökkenése, piacvesztés, árfolyamváltozások, termelés során felmerülő költségek növekedése, szélsőséges időjárás) adódó jövedelemcsökkenés részbeni kompenzálására alkalmas. A rendszerhez először 2021 februárjában lehetett önkéntesen csatlakozni, legalább hároméves időszakra (csatlakozási kérelmet minden év februárban lehet majd benyújtani). A tagok éves hozzájárulást fizetnek egy alapba, az alapból nyújtott kompenzáció 30%-ban termelői hozzájárulásból és 70%-ban vidékfejlesztési támogatásból áll.

Nemzeti agrárkár-enyhítés fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	12 800,0	6 400,0	6 400,0
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételesen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételesen)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	12 800,0	6 400,0	6 400,0

20/8 Peres ügyek alcím

Az előirányzat célja a minisztériummal szembeni peres és nemperes eljárások során egyedi ügyekben keletkező fizetési kötelezettségek teljesítése. Ha a minisztérium fejezete alá tartozó központi költségvetési szerv rendelkezésére álló előirányzat nem biztosít fedezetet az őt terhelő fizetési kötelezettség teljesítésére, kivételes esetben a fejezet alá tartozó központi költségvetési szervek peres és nemperes eljárásai során egyedi ügyekben keletkező 50,0 millió forintot elérő vagy azt meghaladó fizetési kötelezettségek teljesítése érdekében – támogatói okirat kibocsátásával – részükre támogatás adható. Az előirányzatból a munkaügyi perekkel

kapcsolatos illetmény jellegű kifizetések nem finanszírozhatók. Az előirányzat a kormány jóváhagyásával túlléphető.

Peres ügyek fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	95,6	0,0	95,6
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételezen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételezen)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Bázis csökkentés	-45,6		-45,6
Szociális hozzájárulási adó megtakarítás	-1,0		-1,0
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	49,0	0,0	49,0

20/9 Fejezeti általános tartalék alcím

Az előirányzat az intézmények és fejezeti kezelésű előirányzatok előre nem tervezhető, a miniszter által jóváhagyott rendkívüli kiadásaira, támogatására szolgál, figyelemmel a Statútum rendelet agrárminiszterre vonatkozó előírásaira.

Fejezeti általános tartalék fejezeti kezelésű előirányzat alakulása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás
2022. évi törvényi előirányzat	130,4	0,0	130,4
<i>Változások jogcímenként:</i>			
Fejezetek közötti átcsoportosítás (tételezen)			
Fejezeten belüli átcsoportosítás (tételezen)			
egyéb változások (egyszeri feladatok kivétele, stb.)			
Többlet (jogcímenként)			
2023. évi javasolt előirányzat	130,4	0,0	130,4

III.3. Központi kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás bemutatása

21/2 Unió programok kiegészítő támogatása

Az előirányzat-módosítási kötelezettség nélkül túlteljesíthető európai uniós forrásból finanszírozott költségvetési támogatások nyújtására szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatok 2021. évtől központi kezelésű előirányzatként kerülnek megtervezésre.

A 21. cím 2. alcím 2023. kiadási előirányzata 13 000,0 millió forint.

Az előirányzat az EMGA-hoz kapcsolódó, közvetlen uniós támogatások nemzeti kiegészítő forrásrészét tartalmazza. Az egyes programokra történő kiadások kifizetésére az EU jogszabályok alkalmazásával, miniszteri rendeletek alapján kerül sor.

Méhészeti Nemzeti Program

A program európai uniós jogforrása a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete, valamint a Bizottság (EU) 2015/1366 számú, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a méhészeti ágazatban nyújtott támogatások tekintetében történő kiegészítéséről szóló rendelete.

A méhészeti nemzeti programok végrehajtásának részletszabályait a Bizottság (EU) 2015/1368 számú rendelete, míg a pénzügyi keretet és a tagállamok közötti felosztást a Bizottság erre vonatkozó végrehajtási határozata tartalmazza.

E program alapján alapvető célkitűzésként került megfogalmazásra, hogy a program az ország kedvező természeti adottságaira alapozva fokozatosan növelje a méhészeti ágazat versenyképességét, hatékonyá tegye annak működését és biztosítsa előremutató fejlődését.

Mivel a program társadalmi funkciója a vidék népességmegtartó képességének fejlesztésében, valamint a lakosság egészséges, kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában is megnyilvánul, további célként fogalmazódik meg az, hogy erősíteni kell a méhésztársadalom fogékonyságát az új módszerek, eljárások és eszközök alkalmazása iránt, hiszen ez teszi lehetővé azt, hogy a méhészkedésből származó jövedelem elfogadható megélhetést és fejlesztési forrást biztosítson az ágazatban tevékenykedők számára. Feltétlenül szükséges megjegyezni, hogy a méhészkedés jelentősége – a milliárdokban mérhető közvetlen és közvetett gazdasági hasznon túl – a megporzáson keresztül az ökológiai egyensúly fenntartásában, a biológiai sokféleség megőrzésében is megkérdőjelezhetetlen.

Az EMVA-ból és az EMGA-ból 2021-ben és 2022-ben nyújtandó támogatásokra vonatkozó egyes átmeneti rendelkezések megállapításáról és az 1305/2013/EU, az 1306/2013/EU és az 1307/2013/EU rendeletnek a források és a 2021-ben és 2022-ben való alkalmazás tekintetében, valamint az 1308/2013/EU rendeletnek a források és az ilyen támogatások 2021-re és 2022-re vonatkozó elosztása tekintetében történő módosításáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/2220 rendelete a 2019. augusztus 1-jétől 2022. július 31-ig tartó időszakra szóló méhészeti nemzeti programokat 2022. december 31-ig meghosszabbította.

A Magyar Méhészeti Nemzeti Program meghosszabbított ciklusra vonatkozó támogatási feltételeit a Bizottság (EU) elfogadta. Ennek alapján módosításra került a Magyar Méhészeti Nemzeti Program 2020-2022 közötti végrehajtási időszakokban a központi költségvetés, valamint az Európai Mezőgazdasági Garancia Alap társfinanszírozásában megvalósuló támogatások igénybevételeinek szabályairól szóló 57/2019. (XII. 14.) AM rendelet.

Az (EU) 2015/1368 végrehajtási rendeletnek a méhészeti ágazatra vonatkozó nemzeti programok kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló, a Bizottság (EU) 2021/166 végrehajtási rendelete alapján a 2022. augusztus 1. és 2022. december 31. között végrehajtott intézkedésekhez kapcsolódó kifizetésekre 2022. október 16. és 2023. október 15. között kerül sor.

Iskolatej és iskolagyümölcs program

Az Európai Unió ösztönzi azokat a programokat, amelyek társfinanszírozást nyújtanak az oktatási intézményekben tanuló gyermekek tejjel és tejtermékekkel, illetve zöldséggel és gyümölccsel való ellátásához. A 2017. augusztus 1-től alkalmazandó Európai Unió szabályozás értelmében az iskolatej-program és az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program közös jogi keretrendszerben – az ún. európai Iskolaprogramok részeként – működnek tovább.

Igyál tejet program

Az iskolatej program az Európai Unióhoz történő csatlakozás után, 2004. május 1-jétől indult meg hazánkban. A program kezdete óta a résztvevő iskolák és tanulók száma folyamatosan nő. A 2021/2022. tanévben már 2751 oktatási intézmény 442 143 tanulója jut rendszeresen friss tejhez, tejtermékhez.

Hazai jogszabályi háttérét az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendelet adja.

Az Igyál tejet program célja, a jó minőségű, egészséges élelmiszerek – tej-, és tejtermékek – gyártásának és fogyasztásának ösztönzése, az óvodás és általános iskolás korosztályú gyerekek tej-, és tejtermék fogyasztási szintjének hosszú távú emelése, a gyerekek ismeretének növelése a különböző tej-, és tejtermékekről, a tej-, és tejtermék fogyasztási szintjének emelése révén a termelői jövedelmek stabilizálása, a gyerekek egészséges életmódhoz kötődő nevelése, az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, gondolkodás és szemléletformálás mellett, a gyerekek egészségi állapotának és életminőségének javítása.

A program európai uniós jogforrása az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/791 rendeletével módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet; a Tanács (EU) 2016/795 rendeletével módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támogatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról szóló 1370/2013/EU tanácsi rendelet; a Bizottság (EU) 2017/40 felhatalmazáson alapuló rendelete az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcsök és zöldségek, a banán és a tej oktatási intézményekben való biztosításához nyújtott uniós támogatás tekintetében történő kiegészítéséről és a 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet módosításáról; a Bizottság (EU) 2017/39 végrehajtási rendelete az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcsök és zöldségek, a banán és a tej oktatási intézményekben való biztosításához nyújtott uniós támogatás tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályokról.

Iskolagyümölcs program

Az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program iránt 2010. évi beindulása óta folyamatosan nő az érdeklődés. A 2021/2022. tanévben már 2313 oktatási intézmény 535 450 tanulója kap hetente több alkalommal friss zöldséget, gyümölcsöt.

Hazai jogszabályi háttérét az az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program végrehajtásáról szóló 15/2021. (III. 31.) AM rendelet adja.

Az Iskolagyümölcs program célja, hogy a gyermekek zöldség-gyümölcs fogyasztását hosszú távon növelje, és az étkezési szokásaik megváltoztatása által a túlsúlyosság, az elhízás elleni küzdelemhez és az ezekkel összefüggésben kialakuló betegségek (különösen cukorbetegség, szív- és érrendszeri betegségek, a rák egyes típusai) megelőzéséhez hozzájáruljon. A zöldség- és gyümölcsfogyasztás tartós emelése a zöldség és gyümölcs iránti kereslet növelésén keresztül hozzájárul a termelői jövedelmek stabilizálásához, elősegíti a vidéki lakosság helyben maradását és a foglalkoztatottság növelését. Ahhoz, hogy a program hatékonyan működjön, a termékosztáson kívül ún. kísérő oktatási intézkedéseket is végre kell hajtani. A kísérő oktatási intézkedések az Iskolaprogrammal és célkitűzéseivel kapcsolatos tudatosságnövelésre, valamint a zöldség-, gyümölcsfogyasztás ösztönzésére szolgálnak.

A program európai uniós jogforrása a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésével kapcsolatos egyes támogatások és visszatérítések megállapítására vonatkozó intézkedések meghatározásáról szóló 1370/2013/EU tanácsi rendelet, az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcsök és zöldségek, a banán és a tej oktatási intézményekben való biztosításához nyújtott uniós támogatás tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályokról szóló (EU) 2017/39 bizottsági végrehajtási rendelet és az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcsök és zöldségek, a banán és a tej oktatási intézményekben való biztosításához nyújtott uniós támogatás tekintetében történő kiegészítéséről és a 907/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet módosításáról szóló (EU) 2017/40 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet.

Egyes speciális szervezetek (TÉSZ) támogatása

A program európai uniós jogforrása a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete.

A gazdálkodók jövedelmezőbb megélhetését a termelői összefogás ösztönzésével a termelői szervezetek, a TÉSZ-ek támogatásával segítjük elő. Így biztosítják a nagyobb áralap előállítását, és a piacon való magasabb felvásárlási árak elérését. Az Európai Unió ugyanis közvetve, a termelői szervezeteken keresztül támogatja a termelőket. A TÉSZ-eknek nyújtott támogatás lehetővé teszi, hogy a megtermelt termények a piac igényeinek megfelelően legyen előállítva, tárolva, előkészítve és csomagolva.

A zöldség-gyümölcs ágazatban elismert termelői szervezetek számára az európai uniós forráson túl további kiegészítő támogatás célzottan a magyar zöldség-gyümölcs ágazat előtt álló kihívások kezelését célozza. Ennek keretében kerül külön forrás biztosításra a termékmarketing, valamint a képzési, szaktanácsadási tevékenységek végrehajtására. Ezáltal növekszik az ágazatban a termelők szakmai felkészültsége, lehetővé válik tudásuknak a legújabb vívmányokhoz történő igazítása, valamint a gyümölcsfogyasztás ösztönzése is nagyobb hangsúlyt kap.

A 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 35. cikke értelmében a kiegészítő nemzeti támogatás összege nem haladhatja meg a termelői szervezet által a referenciaévben forgalmazott termék értékének 10%-át. Ez a támogatás a működési alapot egészíti ki.

A termelői szervezetek részére nyújtott kiegészítő nemzeti támogatás nyújtásának hazai jogszabályi hátterét a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről szóló 50/2017. (X. 10.) FM rendelet adja.

Egyes állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának támogatása

Az állattenyésztés és az állati eredetű termékek forgalomba hozatala a mezőgazdaságban dolgozó népesség jelentős része számára bevételi forrást jelent. Az ágazat ésszerű fejlesztése és termelékenységének növelése olyan állat-egészségügyi intézkedések bevezetésével érhető el, melyek célja a közegészségnek és az állatok egészségének védelme, valamint színvonalának javítása.

A program európai uniós jogforrása a belső piacra, a vállalkozások – köztük a kis- és középvállalkozások – versenyképességére, a növények, állatok, élelmiszerek és takarmányok területére, valamint az európai statisztikákra vonatkozó program (Egységes piac program) létrehozásáról, továbbá a 99/2013/EU, az 1287/2013/EU, a 254/2014/EU és a 652/2014/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2021/690/EU rendelet. A rendelet értelmében az Európai Unió a tagállamok által benyújtott és a Bizottság által jóváhagyott éves programok alapján támogatást nyújt az állatbetegségekkel és a zoonózisokkal összefüggő felszámolási, védekezési és figyelemmel kíséresi tagállami tevékenységhez.

A hazai jogalapot az egyes állatbetegségek és zoonózisok felszámolására, az ellenük való védekezésre és figyelemmel kísérésükre irányuló nemzeti programok 2021. évi és 2022. évi finanszírozásának szabályairól szóló AM rendelet biztosítja.

A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján, az állatbetegségek felszámolását és ellenőrzését célzó programokhoz, a tagállamoknak nyújtott közösségi pénzügyi hozzájárulás az EMGA-ból utólag kerül lehívásra. A program végrehajtásához szükséges pénzügyi forrás nemzeti részének biztosítása a központi költségvetésből történik.

A tagállamoknak minden évben legkésőbb május 31-ig be kell nyújtaniuk a Bizottságnak a következő évben kezdődő azon éves vagy többéves programjaikat, amelyekre közösségi pénzügyi hozzájárulást kívánnak kapni. A Bizottság ezeket megvizsgálja, majd a rendelkezésére álló keretet a tagállamok között felosztva, január 31-ig dönt a jóváhagyott összegekről és tagállami programokról. Az Európai Unió az egyes betegségekre vonatkozó nemzeti programok végrehajtása során felmerülő költségeket a bizottsági döntésben megállapított mértékben (50%-100%) támogatja. A tagállamoknak minden évben április 30-ig részletes zárójelentést kell benyújtaniuk a Bizottságnak, amely tartalmazza az elért eredmények értékelését és az előző évben felmerült kiadások részletes elszámolását.

Az egyes állatbetegségekkel kapcsolatos mentesítési és megelőzési programok kötelező végrehajtása egyrészt jogszabályi kötelezettségből fakad, másrészt Magyarország piaci és gazdasági érdeke is azok teljesítése, illetve nem utolsósorban Magyarország állampolgárainak védelme érdekében is szükséges azokat folyamatosan működtetnie a hatóságoknak.

21/8/2/1 Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó társaságok forrásjuttatásai

Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről 2008. évi XLVI. törvény 2021. évi módosítása emelte az állami feladatok közé az élelmiszermentés szervezését. Az élelmiszerhulladék megelőzésében és a megmenthető élelmiszerek redisztribúciójában hazánkban az elosztóhálózat kapacitása jelenti a legszűkebb keresztmetszetet, így ennek bővítésén keresztül érhető el eredmény.

Ennek érdekében rendelkezett a törvény az Élelmiszermentő Nonprofit Kft. (ÉMK) tevékenységéről, és tulajdonosi joggyakorlójának a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt jelölte ki.

Az ÉMK tevékenységének finanszírozásához szükséges 600,0 millió forint fedezetét biztosítja az előirányzat.

21/9 Földügyi kompenzációs feladatok

A mezőgazdasági földeken fennálló C-235/17. számú Európai Bizottság kontra Magyarország ügyben indult, az Európai Unió Bírósága által hozott ítélet elrendelte a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel megszüntetett haszonélvezeti jogok visszaállítását. Az ítélet végrehajtására a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 2022. január 1-jétől hatályos 20/F. alcíme szerint a törölt haszonélvező, illetve jogutódja igényelheti a törölt haszonélvezeti jog ingatlan-nyilvántartásba való visszajegyzését, valamint az ezen alcím szerinti kompenzációt. A kompenzáció a jogszabály alapján kerül megállapításra az ügyfél kérelmére indított, az NFK által lefolytatott hatósági eljárás során, amely kompenzációt az állam fizeti meg.

Az állam által fizetendő kompenzációra fordítandó összeg 2023. évtől, központi kezelésű előirányzatként kerül megtervezésre, az alcím 2023. évi kiadási előirányzata a becsült igénylések alapján 5000,0 millió forint.

III.4. Tájékoztatás a több év előirányzatait terhelő programok, beruházások és más fejlesztések későbbi évekre vonatkozó hatásairól

Az AM fejezetnél több év előirányzatait terhelő programokra, beruházásokra és fejlesztésekre nem kerül sor.

III.5. Az uniós források felhasználásának szerepe a felügyelt ágazatokban

Az Uniós programok kiegészítő támogatása 2021. évtől átalakult központi kezelésű előirányzattá.

III.6. A szakpolitikai célú nemzetpolitikai/határon túli feladatok a tárca költségvetésében

millió forintban, egy tizedessel

Fejezeti kezelésű előirányzat/intézmény címrendi besorolása	Fejezeti kezelésű előirányzat/intézmény megnevezése	Finanszírozott feladat megnevezése*	2023. évi tervezett kiadás
20/05/00	Ágazati szakmai és társadalmi szervezetek támogatása	A támogatás a határon túli magyar gazdaszervezetek szakmai programjainak megsegítését támogatja	9 958,8 - ebből határon átnyúló agrár- és vidékfejlesztési feladatok támogatása: 1 161,8

*Amennyiben a fejezeti kezelésű előirányzat teljes egészében a nemzetpolitikai határon túli feladatok finanszírozását szolgálja, elegendő az adott előirányzat megnevezését beírni.

